

АГУУЛГА

1. ТӨСЛИЙН тодорхойлолт	4
1.1. Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын мэдээлэл	4
1.2. Ордын байршил	5
2. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт .	7
2.1. Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг үндэслэн тоосжилтыг бууруулах төлөвлөгөөт усалгааны хуваарь гаргах.....	7
2.2. Тоосжилт дарах уурхайн замын усалгаа хийх	7
2.3. Агаарын бохирдлын тухай хуулийн дагуу техник хэрэгслийн татварыг төлөх.....	8
2.4. Хог хаягдлын тээвэрлэн зайлуулна.	9
2.5. ШТМ-ыг зориулалтын саванд хадгалах	9
2.6. ШТМ-ын хаягдал хадгалах талбайг хатуу хучилттай болгох.....	9
2.7. Уурхайн авто зогсоол болон кемп орчмын тосоор бохирдсон хөрсийг цэвэрлэх.....	10
2.8. Үерийн далан шуудуунд бөөгнөрсөн хогийг тогтмол цэвэрлэж байх	10
2.9. Харьяа байгууллагатай ус ашиглах гэрээ байгуулах, төлбөр төлөх	10
2.10. Гүний ус, байгаль орчинг бохирдуулахгүй байх анхааруулга, санамж бүхий самбар хийх	11
2.11. Уурхайн тээврийн зам дагуу ургамлын аймгийг тодорхойлох цэгт ургамлын мониторинг хийх	12
3. хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	13
3.1. Ахуйн хог хаягдлыг орон нутгаас заасан цэгт тээвэрлэн зайлуулах	13
3.2. Хог хаягдлын гэрээ байгуулах, төлбөр хураамжийг цаг тухайд нь төлөх.....	13
3.3. Уурхайн үйл ажиллагаанаас үүсэх хог хаягдлыг ангилан ялгах.....	14
3.4. Ашигласан тос маслийг мэргэжлийн байгууллагатай гэрээ хийж зайлуулах.....	14
3.5. Үйл ажиллагаанаас үүсэх хаягдал батерей, аккумулятор зэргийг зориулалтын цэгт ангилан хадгалж, эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх	14
4. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	15
4.1. Анхны тусламжийн иж бүрдэл хүрэлцээтэй хэмжээгээр бэлтгэх	15
4.2. ХАБЭА-н сургалтуудыг тогтмол зохион байгуулах	15
4.3. Уурхайн тэмдэг тэмдэглэгээг хэрэгцээт хэмжээгээр байрлуулах....	16
4.4. Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх.....	17
4.5. Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх хэрэгсэл болон гал гарсан тохиолдолд унтраах, хамгаалалтын багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулаж, дууссан тохиолдолд цэнэглүүлэх	17
5. нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	18
5.1. Орон нутгаас санал болгосон газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх	18
5.2. Шимт хөрсний овоолгыг тэмлдэгжүүлэх.....	22

6. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ биелэлт	23
6.1. Орон нутгаас санал болгосны дагуу нөлөөллийн бүсийн 3 айл өрхийн бууц хөрзөнг түрж өгсөн.	23
6.2. Орон нутгийн саналын дагуу булаг шандын хогийг цэвэрлэх.....	24
7. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	25
7.1. Агаарын бохирдлын цэгэн эх үүсвэр: TPS, PM2.5,PM10, SO2, NO2/жилд 2 удаа/.....	25
7.2. Усны шинжилгээ	26
7.3. Хөрсний ерөнхий химийн шинжилгээ	27
8. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	31
9. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ биелэлт	32
9.1. Газар, ус, агаар бохирдуулсны төлбөрийг тогтоосон хугацаанд барагдуулах	32
9.2. Орон нутгаас заасан цэгт тэрбум мод төслийн хүрээнд 100 ш мод тарих.....	34
10. АЙМАГ, СУМЫН ОРОН НУТГИЙН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН ШААРДЛАГААР ХИЙСЭН АЖИЛ БОЛОН НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	35
10.1. БОУАӨЯ-нд цахим хэлбэрээр илгээх.....	35
10.2. Орон нутгийн байгаль орчны байцаагч болон багийн иргэдэд бичгэн тайлан хүргүүлж танилцуулах.....	35
10.3. Аймгийн байгаль орчны газарт танилцуулах.....	35
11. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ биелэлтийн зардал.....	36
12. Хавсралт.....	37

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбилцол	5
Хүснэгт 2. Зам шороо, дүүргэлт	8
Хүснэгт 3. Бульдозер түрээс, тээвэр	8
Хүснэгт 4.Автогридер түрээс, тээвэр.....	8
Хүснэгт 5. Ургамлын мониторингийн мэдээлэл	12
Хүснэгт 6. Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбилцол	19
Хүснэгт 7. Булгийн ойр орчмын хог цэвэрлэгээний ажлын зардал	24
Хүснэгт 8. Нийт тоосны агууламж.....	25
Хүснэгт 9. Азотын агууламжийг ЗДХ харьцуулсан байдал	25
Хүснэгт 10. Хүхэрийн агууламжийг ЗДХ харьцуулсан байдал	26
Хүснэгт 11. Ундны усны ерөнхий химийн шинжилгээ болон ЗДХ.....	26
Хүснэгт 12. Ажилчдын байрны хөрсний агрохимийн шинжилгээ	27
Хүснэгт 13. Карьерийн хөрсний агрохимийн шинжилгээ	28
Хүснэгт 14. Технологийн замын агрохимийн шинжилгээ.....	28
Хүснэгт 15. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ	29

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Төслийн талбайн байрзүйн зураг	6
Зураг 2. Төслийн талбайн сансрын зураг	6
Зураг 3. Усалгааны хуваарь	7
Зураг 4. Уурхайн тээврийн замын засвар болон дүүргэлт	7
Зураг 5. Автын агаар бохирдуулсны төлбөрийн баримт	9
Зураг 6. Хог хаягдлын цэгийн хатуу хучилт хийж буй байдал	9
Зураг 7. Усны төлбөр төлсөн баримт	10
Зураг 8. Гүний худагт байршуулсан анхааруулга самбар	11
Зураг 9. Уурхайн тээврийн зам дагуу хийсэн ургамлын мониторинг	12
Зураг 10. Ахуйн хог хаягдал сумын нэгдсэн хогийн цэгт тээвэрлэж байна.	13
Зураг 11. Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт	13
Зураг 12. Ашигласан тос дахин боловсруулах үйлдвэрт хүлээлгэн өгсөн баримт	14
Зураг 13. Эмийн сан анхны тусламжийн хайрцаг	15
Зураг 14. Тэмдэг тэмдэглэгээ	16
Зураг 15. Галын хорны даралтын тэмдэглэгээ	17
Зураг 16. Маркшедрийн зураг	18
Зураг 17. Сүүл Өндөр-техникийн нөхөн сэргээлт хийж буй байдал	19
Зураг 18. ШХО тэмдэг	22
Зураг 19. Хөрзөн бууц түрж өгч буй зураг	23
Зураг 20. Аргатайн булагт хог хаягдал түүж буй зураг	24
Зураг 21. Археологи палеонтологийн хайгуул, судалааны ажлын дүгнэлт	31
Зураг 22. Газрын төлбөр төлсөн баримт	32
Зураг 23. Автын агаар бохирдуулсны төлбөр	32
Зураг 24. Ус ашигласны төлбөр төлсөн баримт	33
Зураг 25. Ус бохирдуулсны төлбөрийн баримт	33
Зураг 26. Мод тарьж буй	34

1. ТӨСЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

1.1. Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллагын мэдээлэл

Төслийн нэр	“Зүүн Аргатай” нэртэй жоншны орд ашиглах төсөл
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр: Улсын бүртгэлийн гэрчилгээ: Регистрийн дугаар:	“Болоржонш” ХХК 9019087082 2830701
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сум, Баянхошуу сумын төв 00 тоот
Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл:	MV-011820
Төслийн байршил:	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын “Зүүн Аргатай” гэх газар байрлана.
Ашигт малтмалын төрөл:	Жонш
Төслийн зорилго:	Монгол Улсын хууль, дүрэм журмын хүрээнд эдийн засгийн хувьд үр ашигтай, байгаль орчинд ээлтэйгээр уурхайлалтын үйл ажиллагаа явуулж улмаар улс, орон нутгийн эдийн засгийн өсөлтөд бодитой хувь нэмэр оруулах, орон нутгийн ард иргэдийг ажлын байраар хангах, уурхайн хаалт, нөхөн сэргээлтийг бүрэн хийх, орон нутагт хүлээлгэн өгөх нь энэхүү төслийн зорилго оршино.

1.2. Ордын байршил

“Болоржонш” ХХК -ийн “Зүүн-Аргатай” хайлуур жоншны орд нь Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт, Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 320 км, төмөр замын Чойр өртөөнөөс баруун урагш 100 км зайд оршино. Ашигт малтмал ашиглах MV-011820 тоот тусгай зөвшөөрөлтэй 33 гектар талбайтай. Газар нутгийн дундаж өндөр нь далайн түвшнээс дээш 1220 м, хамгийн өндөр газар нь далайн түвшнээс дээш 1509 метрт өргөдсөн байна. Физик газарзүйн бүсчлэлээр Говийн их мужийн зүүн хэсэгт Дорнод говийн муж буюу умарт говийн гүвээт тал нутгийн талархаг гадаргуугийн баруун өмнөд хэсэгт, засаг захиргааны хувиараа баруун хойд талаараа Говь-Угтаал, зүүн хойт талаараа Говьсүмбэр аймгийн Шивээговь сум, зүүн урд талаараа Өндөршил, баруун урд талаараа Гурвансайхан сум, хойд талаараа Цагаандэлгэр, зүүн талаараа Дорноговь аймгийн Даланжаргалан сумдтай хиллэн.

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбилцол

№	Газарзүйн солбицолууд	
	Өргөрөг	Уртраг
	Тусгай зөвшөөрлийн талбай	
1	45° 33' 51.61" Х.Ө	107° 57' 31.51" З.У
2	45° 34' 16.61" Х.Ө	107° 57' 31.51" З.У
3	45° 34' 16.61" Х.Ө	107° 57' 51.51" З.У
4	45° 34' 16.61" Х.Ө	107° 57' 51.51" З.У
Ордын төв цэг		
1	45° 34' 02.21" Х.Ө	107° 57' 46.66" З.У

2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

2.1. Цаг агаарын урьдчилсан мэдээг үндэслэн тоосжилтыг бууруулах төлөвлөгөөт усалгааны хуваарь гаргах

Зураг 3. Усалгааны хуваарь

2025 оны уурхайн замын тоосжилт дарах усалгааны хуваарь																																Нийт өдөр	Тоосжилт /м3/		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31					
1-р сар																																		0	-
2-р сар																																		0	-
3-р сар																																		0	-
4-р сар																																		0	-
5-р сар																																		0	-
6-р сар		а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	6	240.00
7-р сар	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	5	200.00
8-р сар	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	7	280.00
9-р сар	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	6	240.00
10-р сар	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	а	10	400.00
Нийт ажиллах хоног, тоосжилт дарах усалгааны хэмжээ /м3/																														34	1,360.00				

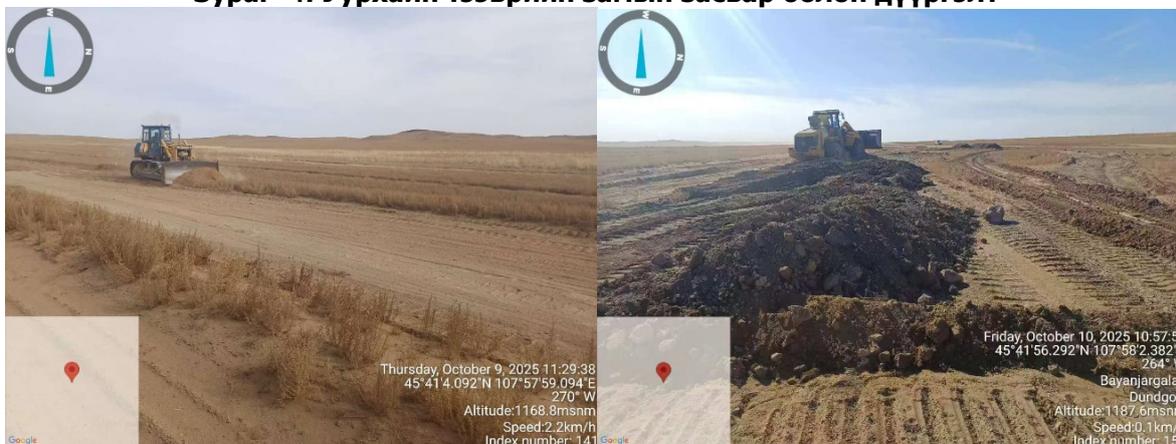
Тоосжилт дарахад: 1м² талбайд 0.002 м³ ус байхаар тооцно. Тоосжилт дарах талбай 20000 м² талбай ба нийт 1360 м³ ус шаардлагатай болно.

Тус хуваарийг цаг агаарын урьдчилсан мэдээн дээр үндэслэн боловсруулав.

2.2. Тоосжилт дарах уурхайн замын усалгаа хийх

Уурхайн технологийн зам арчилгааны ажлыг маршрут давхцалтай 4 компани хамтран хийхээр тохиролцон аймаг, сум, орон нутгаас хуваарилан өгсөн билээ. Болоржонш ХХК-н 6.1 км замыг дүүргэлт хийж арчилгаа хийсэн. Ковш 7 хоног, бульдозер машин 7 хоногт 55 машин шороо зөөж дүүргэлт хийсэн.

Зураг 4. Уурхайн тээврийн замын засвар болон дүүргэлт

Нийт зардал-43 200 000 /Дөчин гурван сая таван хоёр зуун мянган төгрөг/

Зам арчилгааны зардал

Хүснэгт 2. Зам шороо, дүүргэлт

1	Цалин	1,500,000
2	Түлш 1350 л	4,050,000
3	Ажилласан хоног	5
4	Бусад зардал	900,000
5	Нийт зардал	6,450,000

Хүснэгт 3. Бульдозер түрээс, тээвэр

1	Түрээс	18 538 000
2	Түлш	3 276 000
3	Бусад	1 800 000
4	Ажилласан хоног	7
5	Нийт зардал	23 614 000

Хүснэгт 4.Автогридер түрээс, тээвэр

1	Түрээс	7 645 000
2	Түлш	2 991 000
3	Бусад	1 000 0000
4	Ир, шүд	1 500 000
5	Нийт зардал	13 136 000

Мөн 2025 оны 03 сарын 24-нд 25/03 тоот тээвэрлэлтийн гэрээг “Их баян аараг” ХХК байгуулж дараах мэдэгдлийг хүргүүлсэн. Үүнд:

1. Өөрийн ААН болон хамтран ажиллаж буй иргэн ААН-н тээврийн хэрэгсэлд GPS буюу байршил, хурд тогтоогч суурилуулан хурд, маршрутыг хянаж ажиллах. Технологийн замаас гарахгүй байхыг жолооч нарт шаардах
2. Болоржонш ХХК-тай хийсэн гэрээний дагуу тээвэрлэлт хийх үедээ тус компани нэр бүхий хаягийг нүүрний шилэнд байршуулан зорчих.
3. Тээврийн хэрэгслүүддээ ачааны бүтээлэг тогтмол байлгаж, ачаатай үедээ байнга бүтээлэгтэй байх
4. Замын хураамжийг тухайн өдөр, тухайн цагт жолоочоор төлүүлэн тооцоог компанитай хийх

2.3. Агаарын бохирдлын тухай хуулийн дагуу техник хэрэгслийн татварыг төлөх

Болоржонш ХХК нь автын агаар бохирдуулсны татварыг тээврийн хэрэгсэл бүр дээр төлж ажилладаг.

Зураг 5. Автын агаар бохирдуулсны төлбөрийн баримт

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1250214168312

ТТД / Регистр:	25000874757 / 2830701
Татвар төлөгчийн нэр:	Болоржонш
Татварын төрөл:	04010201 - Автотээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар
Харьяалах татварын алба:	Дундговь / Аймгийн төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	13,440.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2025-08-29 18:50:55.0
Гүйлгээний утга:	1250214168312 25000874757 Болоржонш;ТӨРИЙН САН БАНК;88622888
Татварын данс:	Ду.АТБӨЯХАТ - 100080000931
Төлөлтийн хэлбэр:	MOST

2.4. Хог хаягдлын тээвэрлэн зайлуулна.

2025 онд манай компани Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын ЗДТГ-тай хог хаягдлын гэрээ хийж нэгдсэн хогийн цэгт ахуйн хатуу хог хаягдлын тээвэрлэн зайлуулдаг.

2.5. ШТМ-ыг зориулалтын саванд хадгалах

ШТМ болон ашигласан тос маслийг төмөр поошигт хуульд заасан хугацаанд түр хадгалан дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлдэг.

2.6. ШТМ-ын хаягдал хадгалах талбайг хатуу хучилттай болгох

5x2.5м хэмжээтэй суурь хатуу хучилттай болгон хог түр хадгалах цэг байгуулав.

Зураг 6. Хог хаягдлын цэгийн хатуу хучилт хийж буй байдал

2.7. Уурхайн авто зогсоол болон кемп орчмын тосоор бохирдсон хөрсийг цэвэрлэх

Уурхайн бүхий л үйл ажиллагааны үед тосоор бохирдсон хөрсийг саармагжуулж хайрган хучилтыг нэмэгдүүлэн ажилладаг.

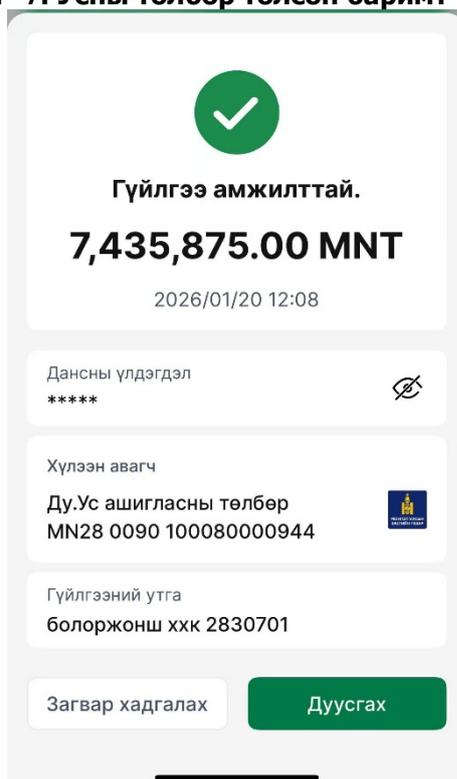
2.8. Үерийн далан шуудуунд бөөгнөрсөн хогийг тогтмол цэвэрлэж байх

Уурхайн талбайд байрлах үерийн далан болон ус зайлуулах шуудууг улирал бүр төлөвлөгөөт цэвэрлэгээ хийж, хуримтлагдсан хог хаягдал, тунадас, ургамлын үлдэгдлийг зайлуулж байдаг. Ийм цэвэрлэгээний ажлыг тогтмол хийснээр усны урсгал хаагдах, хог хаягдлын бөөгнөрөл үүсэж бохирдол нэмэгдэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж, үерийн хамгаалалтын байгууламжуудын хэвийн үйл ажиллагааг ханган ажилладаг.

2.9. Харъяа байгууллагатай ус ашиглах гэрээ байгуулах, төлбөр төлөх

14 656 м³/жил ус ашиглах гэрээг Дундговь аймгийн Байгаль орчны газартай №02 дугаартай гэрээг 2025 оны 08 сарын 16ны өдөр байгуулж тус гэрээний дагуу төлбөрийг төлсөн /гэрээг хавсаргав/.

Зураг 7. Усны төлбөр төлсөн баримт

2.10. Гүний ус, байгаль орчинг бохирдуулахгүй байх анхааруулга, санамж бүхий самбар хийх

Уурхайн гүний усны худагт анхааруулга санамж бүхий самбар байрлуулав.

Зураг 8. Гүний худагт байршуулсан анхааруулга самбар

2.11. Уурхайн тээврийн зам дагуу ургамлын аймгийг тодорхойлох цэгт ургамлын мониторинг хийх

Зураг 9. Уурхайн тээврийн зам дагуу хийсэн ургамлын мониторинг

Хүснэгт 5. Ургамлын мониторингийн мэдээлэл

Байршил	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутаг “Зүүн Аргатайн” хайлуур жоншны уурхайн хашааны баруун урд буланд.
Бичиглэл хийсэн цэгийн солбицол	N.45° 34'.10. 6310" E.107°57'.45.2918" д.т.д. 1172.9 м
Ургамлан бүлгэмдлийн нэр	Үетэн–таана–харганат(<i>Caragana leucophloea</i> , <i>Allium polyrrhizum</i> , <i>Stipa Krylovii</i>)–т цөлжүү хээрийн ургамалжил
Өвслөг ургамлын өндөр	Хамгийн өндөр–40 см, хамгийн намхан–1-3 см, дундаж өндөр–12см. Ургамлын хөгжлийн ургал, цухуйц үе тохиосон болно
Ургамлын бичиглэл хийсэн талбайн хэмжээ	10 x 10м /100м2/

Сөөг: Улаан Харгана (*Caragana leucophloea*), Крыловын Хялгана (*Stipa Krylovii*) **зонхилогчоор**, **сөөгөнцөр:** Орог Тэсэг (*Eurotia ceratoides*), **олон наст алаг өвс:** Таана(*Allium polyrrhizum*), Амманы Сэдэргэнэ (*Convolvulus Ammannii*), **олон наст үетэн:** Дэрвээн Хазааргана (*Cleistogenes squarrosa*) **цөөн наст өвс:** Булган Саваансүүл (*Chloris virigata*), Гейманны Бөөдий (*Aristida Hyemannii*), Өргөст Бударгана (*Salsola pestifera*), Ямаан Шарилж (*Artemisia scoparia*) гэх мэт ургамлууд **дэд зонхилогчоор** тохиолдоно.100м²талбайд 18-21 зүйл тохиолдох бөгөөд зүйлийн бүрэлдхүүний хувьд 9 овогт хамаарах 17 төрлийн 21 зүйл

бүртгэгдсэн бөгөөд зүйлийн тоогоороо Луультан (*Chenopodiaceae*), Биелэгтэн (*Roaceae*) тэргүүлж байна. Экологийн бүлгийн **хуурайсаг** бүлгийн төлөөлөгчид зонхилж, амьдралын хэлбэрийн **сөөгөнцөр, заримдаг сөөгөнцөр, олон наст ба цөөн наст өвслөг** гэсэн хэлбэрүүдэд хуваарьлагдах бөгөөд **цөөн наст өвслөг** 10 зүйл 40%-иар давамгайлж байна.

3. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

3.1. Ахуйн хог хаягдлыг орон нутгаас заасан цэгт тээвэрлэн зайлуулах

Ахуйн хатуу хог хаягдлыг Баянжаргалан сумын ЗДТГ-тай хийсэн гэрээний дагуу сумын нэгдсэн хогийн цэгт тээвэрлэн зайлуулдаг.

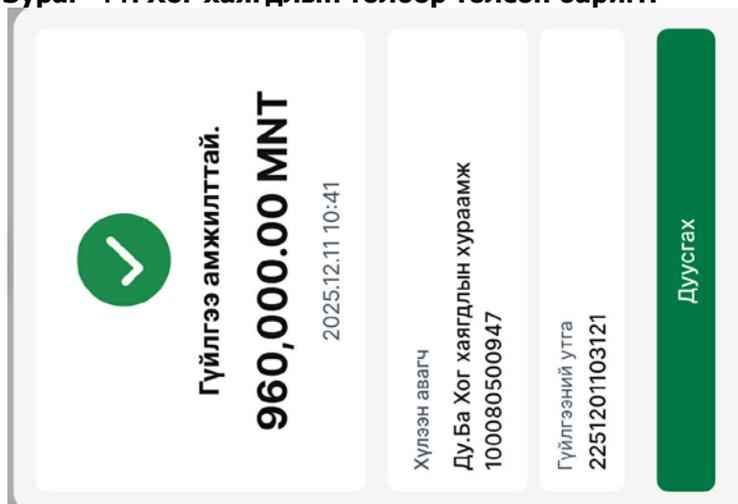
Зураг 10. Ахуйн хог хаягдал сумын нэгдсэн хогийн цэгт тээвэрлэж байна.

3.2. Хог хаягдлын гэрээ байгуулах, төлбөр хураамжийг цаг тухайд нь төлөх

Хог хаягдлын гэрээг Баянжаргалан сумын ЗДТГтай гэрээ байгуулан төлбөр хураамж болох 960,000төг төлсөн.

Зураг 11. Хог хаягдлын төлбөр төлсөн баримт

4. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

4.1. Анхны тусламжийн иж бүрдэл хүрэлцээтэй хэмжээгээр бэлтгэх

Зураг 13. Эмийн сан анхны тусламжийн хайрцаг

№	Анхан шатны тусалмжийн жагсаалт	Нэг бүрийн үнэ
1	Эмийн сан	2ш
2	Даралт аппарат	1ш
3	Пулс үзэгч	2ш
4	Парацетмол	30ш
5	Цитрамон	30ш
6	Diklo deng /400/	10ш
7	Хар эм	20ш
8	Спирт	2 том
9	Хөвөн	1ш
10	Тамидин /шарх/	2ш
11	Хуруу лент	4 хайрцаг
12	Бент	3ш
13	Но-шба	10ш
14	Балидол	5ш
15	Дибазол	5ш
16	Хоросол	1 хайрцаг

4.2. ХАБЭА-н сургалтуудыг тогтмол зохион байгуулах

Тус компанийн шинээр ажилд орсон нийт 3 ажилчдад 2025 оны 01 дугаар сарын 05-ний өдөр ажлын байрны эмх цэгц, болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, Хөдөлмөр аюулгүй байдлын мөрдөгдөж ажилах хууль тогтоомж, Байгууллагын дотоод журам, Хөдөрмөрийн гэрээ зэрэг мэдээллийг хүргэж ажилласан.

Урьдчилсан сургалт мэдээллээр тус компанийн уурхайн менежер-1, уурхайн инженер-1, харуул-3, оператор-5 зэрэг сургалтад хамруулсан.

Сургалтын хүрээнд: Ажилчдад дараах сургалтын бүртгэл хөтлөсөн.

1. Аюулгүй ажиллагааны ерөнхий зааварчилгаа
2. Ажлын байрны аюулгүй ажиллагааны дүрэм журам, зааварчилгаа
3. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, ахуйн урьдчилсан сургалт
4. Нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл
5. Галын аюулгүй байдлын сургалт

6. Эмнэлэгийн анхан тусламж үзүүлэх сургалт нийт 6 төрлийн сургалт мэдээллийг хүргэж ажилласан.

Анхан шатны зааварчилгааны хуудсанд албан тушаалын холбогдолтой зааварчилгааг өгч ажилтаны гарын үсгийг зуруулан баталгаажилт хийлгэж ажилласан.

4.3. Уурхайн тэмдэг тэмдэглэгээг хэрэгцээт хэмжээгээр байрлуулах

Уурхайн болон ажлын байрны орчинд ажиллах аюулгүй ажиллагааны сануулах, анхааруулах тэмдэг, тэмдэглэгээ нийт 12 цэгт байршуулсан.

Зураг 14. Тэмдэг тэмдэглэгээ

4.4. Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх

Уурхай нь 2025 оны 5 дугаар сараас үйл ажиллагаа явуулж 6 сарын хугацаанд ажилчдыг ажилд гарах үед өдөр бүр Давтан зааварчилгаа, өдөр тутмын зааварчилгаа болон наряд өгч ажилчидаар гарын үсэг зуруулж ажиллаж байна.

4.5. Гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх хэрэгсэл болон гал гарсан тохиолдолд унтраах, хамгаалалтын багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулаж, дууссан тохиолдолд цэнэглүүлэх

Гамшгаас хамгаалах тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1, 34 дүгээр зүйлийн 34.2.1 дэх заалтын дагуу “Болоржонш” ХХК-ийн Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг Монгол Улсын Шадар сайдын 2018 оны 120 дугаар тушаалаар баталсан зааврын дагуу боловсруулан, орон нутгийн Онцгой байдлын Гамшгаас хамгаалах төлөвлөлт бэлтгэл бэлэн байдал хариуцсан мэргэжилтнээр хянуулж баталгаажуулан хэрэгжилтийг биелүүлэн ажилласан. Мөн Монгол Улсын Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.10 дах заалт: Галын аюулгүй байдлын дүрэм “Гал түймэр унтраах шуурхай төлөвлөгөө”-г 2025 онд шинэчлэн боловсруулж “Гал түймэр унтраах шуурхай төлөвлөгөө баталгаажуулан хэрэгжилийг биелүүлэн ажиллаж байна.

Гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгсэл хүрэлцээтэй хэмжээгээр байрлуулах, галын хорны даралт бүрэн бүтэн байдлыг тогтмол хянаж тэмдэглэгээг хийж ажиллаж байна.

Зураг 15. Галын хорны даралтын тэмдэглэгээ

5. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

5.1. Орон нутгаас санал болгосон газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх

Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний байршлыг сонгохдоо сум орон нутгаас санал авч Сүүл өндөр гэх газрын сонгон авсан. Тус газар нь эзэн холбогдогчгүй ухагдан орхигдсон нүхэнд 2025 оны 5 сарын 13-нд 1 ковш 6 цаг ажиллаж 390 м³ шороо хийн 90 л түлж зарцуулсан. 2025 оны 10 сарын 13-14нд 2 хоног 1269,890 м³ шороо хийн дүйцүүлэн хамгаалах техникийн нөхөн сэргээлт хийлээ. Нийт 1 ковш 3 өдөр 22 цаг ажилласан бөгөөд 330л түш зарцуулсан нь 990 000 төг, цалин-300 000 төг, маркшедрийн хэмжилт 2 удаа хийлгэж нийт 2 846 600 төг зарцуулсан болно.

Нийт дүүргэлт: 1659,890 м³

Нийт зардал: 4 136 600 төг

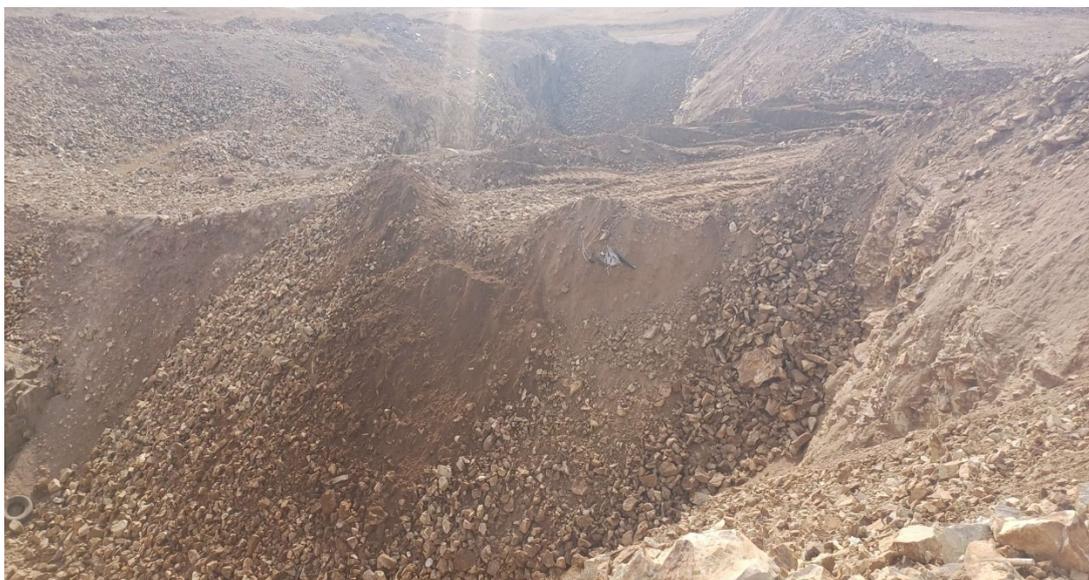
Зураг 16. Маркшедрийн зураг

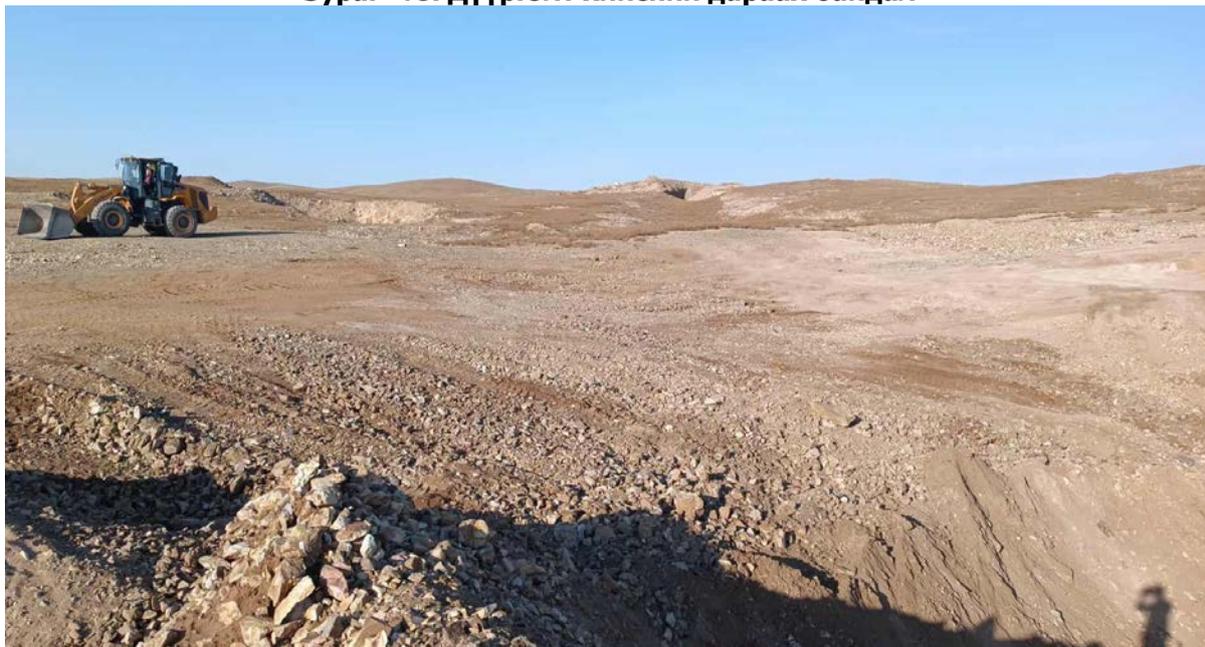
Хүснэгт 6. Техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн газрын солбилцол

Х	Ү
45°46'16.36"N	107°58'31.40"E
45°46'16.32"N	107°58'32.66"E
45°46'15.10"N	107°58'32.63"E
45°46'15.13"N	107°58'31.33"E

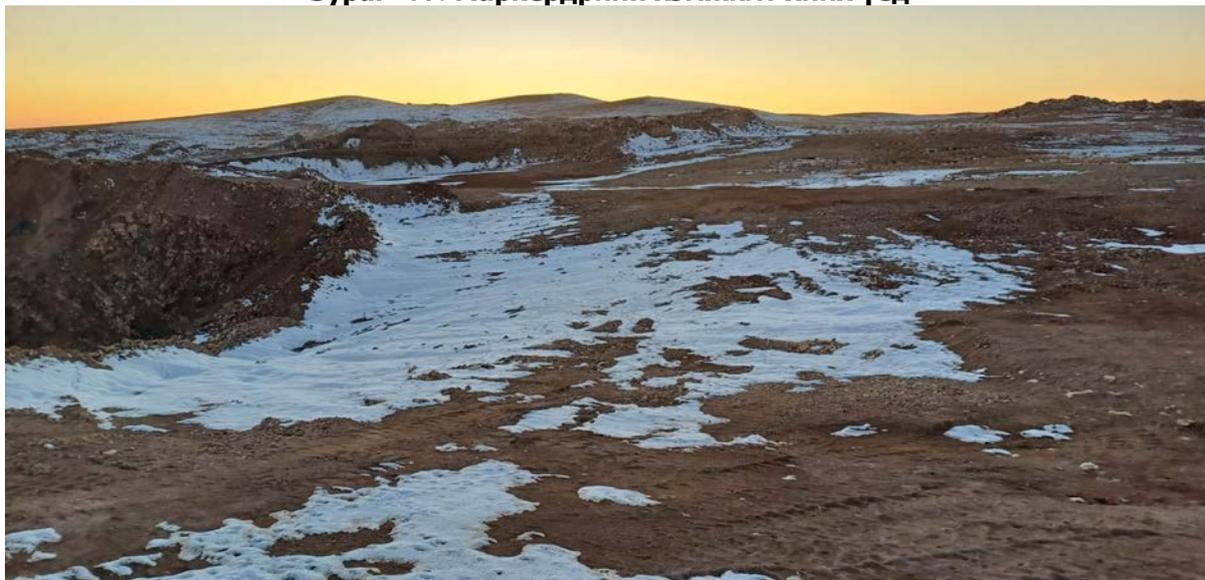
Зураг 17. Сүүл Өндөр-техникийн нөхөн сэргээлт хийж буй байдал

Зураг 18. Дүүргэлт хийсний дараах байдал

Зураг 19. Маркердрийн хэмжилт хийх үед

5.2. Шимт хөрсний овоолгыг тэмлдэгжүүлэх

Уурхайн шимт хөрсний овоолгыг тэмдэгжүүлсэн.

Зураг 20. ШХО тэмдэг

6. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

6.1. Орон нутгаас санал болгосны дагуу нөлөөллийн бүсийн 3 айл өрхийн бууц хөрсөнг түрж өгсөн.

Зураг 21. Хөрсөн бууц түрж өгч буй зураг

6.2. Орон нутгийн саналын дагуу булаг шандын хогийг цэвэрлэх

Аргатайн булгийн хогийг 2025 оны 10 сарын 23ны өдөр хог түүсэн болно. Ковшийн шанга буюу 3м³ хог түүж үйлдвэрийн хог түр хадгалах цэгт хуримтлуулсан болно.

Хүснэгт 7. Булгийн ойр орчмын хог цэвэрлэгээний ажлын зардал

Байгаль хамгаалах чиглэлээр хийсэн ажлууд	Ажиллах хүч					Нийт зардал	Түүсэн хог
	Ажилласан цаг	Ажилласан техник	Зарцуулсан шатахууны үнэ	Ажилласан хүний тоо	Цалин хөлс		
Аргатай булаг цэвэрлэгээ	2 цаг	Ковш-1 76 маркын машин-1	Түлш- 150,000	6	166,000	316,000	3 м ³

Зураг 22. Аргатайн булагт хог хаягдал түүж буй зураг

7. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨРИЙН БИЕЛЭЛТ

7.1. Агаарын бохирдлын цэгэн эх үүсвэр: TPS, PM2.5, PM10, SO₂, NO₂/жилд 2 удаа/

Хүснэгт 8. Нийт тоосны агууламж

№	2025/5	2025/9	ЗДХ
Ажилчдын байр орчим	0.054	0.028	0.5
Карьер орчим	0.029	0.047	
Технологийн зам	0.035	0.045	

Нийт тоосны дүн шинжилгээ (2025/05–2025/09)

- 2025 оны 5 болон 9 сард хэмжсэн нийт тоосны агууламж бүх цэгт 0.5 мг/м³-ийн стандартаас доогуур байна.
- Ажилчдын байр орчимд тоосны хэмжээ 0.054 мг/м³-ээс 0.028 мг/м³ хүртэл буурсан нь орчны тоосжилт багассаныг харуулж байна. Харин карьер орчимд 0.029-аас 0.047 мг/м³ хүртэл, технологийн замд 0.035-аас 0.045 мг/м³ хүртэл өссөн нь тухайн бүсэд хөдөлгөөний идэвхжил нэмэгдсэнтэй холбоотой байж болох юм.
- Ерөнхийд нь авч үзвэл нийт тоосны хэмжээ стандартын хязгаарт багтаж, орчны агаарын чанар хэвийн түвшинд байна.

NO₂

Хүснэгт 9. Азотын агууламжийг ЗДХ харьцуулсан байдал

№	2025/5	2025/9	ЗДХ
Ажилчдын байр орчим	0.026	0.039	0.2
Карьер орчим	0.037	0.03	
Технологийн зам	0.02	0.034	

Азотын агууламжийн дүн шинжилгээ (2025 он)

- 2025 оны 5 болон 9 сард уурхай орчмын бүх цэгийн азотын агууламж 0.2 мг/м³-ийн стандартаас доогуур, хэвийн түвшинд байна.
- Ажилчдын байр орчимд 0.026-аас 0.039 мг/м³ хүртэл өссөн нь бага зэрэг нэмэгдэлтэй боловч стандартын хязгаарт багтаж байна. Карьер орчимд азотын хэмжээ 0.037-аас 0.03 мг/м³ болж буурсан бол технологийн замд 0.02-аас 0.034 мг/м³ хүртэл өссөн байна.
- Ерөнхий дүнгээр, уурхай орчмын азотын агууламж бүх байршилд хэвийн түвшинд байгаа бөгөөд агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх хэмжээнд хүрээгүй байна.

SO₂

Хүснэгт 10. Хүхрийн агууламжийг ЗДХ харьцуулсан байдал

№	2025/5	2025/9	ЗДХ
Ажилчдын байр орчим	0.018	0.011	0.45
Карьер орчим	0.027	0.014	
Технологийн зам	0.019	0.017	

Хүхрийн агууламжийн дүн шинжилгээ (2025 он)

- 2025 оны 5 болон 9 сард уурхай орчмын бүх цэгийн хүхрийн агууламж 0.45 мг/м³-ийн стандартаас доогуур, хэвийн түвшинд байна.
- Ажилчдын байр орчимд хүхрийн хэмжээ 0.018-аас 0.011 мг/м³ хүртэл буурч, орчны чанар сайжирсан байна. Карьер орчимд 0.027-аас 0.014 мг/м³ хүртэл буурсан нь олборлолтын ачаалал багассантай холбоотой байж болох юм. Технологийн замд 0.019-аас 0.017 мг/м³ хүртэл бага зэрэг буурсан үзүүлэлттэй байна.
- Ерөнхий дүнгээр, уурхай орчмын хүхрийн агууламж бүх байршилд маш бага түвшинд байгаа бөгөөд агаарын чанар хэвийн, хүхрийн ялгарал стандартын хэмжээнд байна.

7.2. Усны шинжилгээ

Хүснэгт 11. Ундны усны ерөнхий химийн шинжилгээ болон ЗДХ

№	2025/9	2025/5	MNS 900:2018
Жинлэгдэх бодис	2.4	0.6	
Перманганатын исэлдэх чадвар	1	0.2	
Ca ²⁺	64.7	68.8	100
Mg ²⁺	30	27.5	30
NH ₄ ⁺	-	-	1.5
Fe	0.12	0.05	0.3
Cl	49.6	35	350
S ₂ O ₄	118.1	129.2	500
NO ₂	0.009	0.01	1
NO ₃	0.34	0.222	50
P ₃ O ₄	0.018	0.018	3.5
F	1.32	1.26	
Хатуулаг	5.7	5.7	7
Na+K	41.4	26.6	
EC	789	667	
HCO ₃	213.6	187.9	
Эрдэсжилт	517.5	475.1	
pH	7.84	7.4	

Уурхайн ундны усны чанарын дүн шинжилгээ (2025 он)

- Уурхайн ундны усны 2025 оны 5, 9-р сарын шинжилгээний дүнгээс үзэхэд бүх үзүүлэлтүүд зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан үзүүлэлт байхгүй байна.

- CI, S2O4, NO2, NO3, NH4⁺ зэрэг үзүүлэлтүүд стандарт хэмжээнээс доогуур гарсан. Усны хатуулаг 5.7 мг-экв/л, рН 7.4–7.84 байсан нь дунд зэргийн хатуулагтай, сул шүлтлэг орчинтойг харуулж байна.
- Иймээс уурхайн ундны усны чанар сайн, уухад тохиромжтой байна.

7.3. Хөрсний ерөнхий химийн шинжилгээ

Ажилчдын байр

Хүснэгт 12. Ажилчдын байрны хөрсний агрохимийн шинжилгээ

№	2025/05	2025/09
рН	8	8.1
Ялзмаг %	0.23	0.17
No3	8.3	11.7
NH4	5.1	9.5
SO4	177.7	77.3
P2O3	27.6	30.36

Ажилчдын байр хөрсний шинжилгээний үр дүн (2025 он)

- 2025 оны 5 болон 9 сарын хооронд уурхайн ажилчдын байр орчмын хөрсний рН 8-8,1 орчим сул шүлтлэг шинжтэй байна. Ялзмагийн агууламж 0,23-0,17% болж органик бодисын хэмжээ буурсан, хөрсний үржил шим алдагдаж байгааг илтгэнэ.
- NO3 2025 оны 5 сард 8.3 мг/кг байсан бол 9 сард 11.7 мг/кг болж нэмэгдсэн байна. NH4 мөн 5.1–9.5 мг/кг болж өссөн нь азотын эргэлт идэвхжиж буйг харуулж байна.
- SO4 177.7 мг/кг-аас 77.3 мг/кг болж буурсан нь түр зуурын бохирдлын нөлөө буурсан эсвэл хөрснөөс урссан байж болохыг илтгэнэ. P2O3 27.6–30.36 мг/кг болж бага зэрэг нэмэгдсэн нь фосфорын агууламж тогтвортой нэмэгдэж байгааг харуулж байна.
- Ерөнхийдөө хөрсний химийн найрлага тогтвортой, органик бодис бага зэрэг буурсан ч азот, фосфорын үзүүлэлтүүд хэвийн түвшинд байгаа нь хөрсний чанар ерөнхийдөө тогтвортой байгааг харуулж байна.

Карьер

Хүснэгт 13. Карьерийн хөрсний агрохимийн шинжилгээ

№	2025/05	2025/09
pH	7.9	7.9
Ялзмаг %	0.56	0.22
NO ₃	6.8	6.63
NH ₄	33.8	33.1
SO ₄	88.2	104.5
P ₂ O ₃	43.9	27.32

Карьер хөрсний шинжилгээний үр дүн (2025 он)

- 2025 оны 5–9 сард карьер орчмын хөрсний pH 7.9–7.9 орчим байж, хөрс саармаг шинжтэй тогтвортой байна. Ялзмагийн агууламж 0.56–0.22% болж буурсан нь органик бодисын хэмжээ багассаныг харуулж байна.
- NO₃ 6.8 мг/кг-аас 6.63 мг/кг болж бага зэрэг буурсан, NH₄ 33.8–33.1 мг/кг болж бага зэрэг буурсан нь азотын үзүүлэлт тогтвортой байна гэдгийг харуулж байна.
- SO₄ 88.2 мг/кг-аас 104.5 мг/кг болж нэмэгдсэн нь түр зуурын бохирдлын нөлөө байж болохыг харуулж байна. P₂O₃ 43.9–27.32 мг/кг болж буурсан нь фосфорын агууламж бага зэрэг буурсан.
- Ерөнхийдөө хөрсний химийн найрлага тогтвортой, азотын үзүүлэлт хэвийн, органик бодис бага зэрэг буурсан ч хөрсний чанар ерөнхийдөө тогтвортой байна.

Технологийн зам

Хүснэгт 14. Технологийн замын агрохимийн шинжилгээ

№	2025/05	2025/09
pH	8	7.9
Ялзмаг %	0.55	0.1
NO ₃	7.7	47.3
NH ₄	25.7	25.7
SO ₄	115.3	145.2
P ₂ O ₃	19.8	14.98

- Технологийн зам хөрсний шинжилгээний үр дүн (2025 он)
- 2025 оны 5–9 сард технологийн зам иорчмын хөрсний pH 8–7.9 орчим хэлбэлзэж, бага зэрэг буурсан ч саармаг–шүлтлэг шинжтэй хэвээр байна. Ялзмагийн агууламж 0.55%-аас 0.1% болж буурсан нь органик бодисын хэмжээ багасч, хөрсний үржил шимд сөргөөр нөлөөлж болохыг харуулж байна.

- NO₃ 5 сард 7.7 мг/кг байсан бол 9 сард 47.3 мг/кг болж огцом өссөн нь бордоо, ургамлын задрал эсвэл гүний усны нөлөөгөөр хөрсөнд нитратын хуримтлал үүссэнийг илтгэнэ.
- NH₄ 25.7 мг/кг түвшинд тогтвортой байгаа нь хөрсөн дэх аммонийн хэлбэрийн азотын хэмжээ тогтвортой байгааг харуулж байна.
- SO₄ 115.3 мг/кг-аас 145.2 мг/кг болж өссөн нь сульфатын агууламж нэмэгдэж, гадаад бохирдлын эсвэл хүхрийн эргэлтийн идэвхжил нэмэгдсэнийг илтгэнэ. P₂O₃ 19.8 мг/кг-аас 14.98 мг/кг болж буурсан нь фосфорын агууламж багасч, ургамлын шим тэжээлийн хэрэглээ нэмэгдсэнтэй холбоотой байж болно.
- Ерөнхийд нь авч үзвэл 2025 оны 9 сард хөрсний азот болон сульфатын агууламж нэмэгдсэн, харин органик бодис болон фосфорын хэмжээ буурсан нь хөрсний шим тэжээлийн тэнцвэрт байдалд өөрчлөлт гарсныг харуулж байна.

Хөрсний хүнд металл

Хөрсний хүнд металлын шинжилгээг (Авто зогсоол, Кемп, Карьер, Хаягдлын овоолго) 4 цэгт шинжилгээг хийв.

Хүснэгт 15. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ

Хөрсний дээж авсан дээжний дугаар	Гүн, см	Хүнд металлын агууламж, мг/кг					
		Ni	Cd	Pb	Zn	Cr	Cu
Хөрс-1 /Авто зогсоол/: N 45°34'13.49" E 107°57'34.68"		8,04	-	13,71	11,31	96,83	5,58
Хөрс-2/ Кемп/ N 45°34'14.31" E 107°57'31.75"	-	12,91	-	38,23	108,88	8,57	18,79
Хөрс-3 /Карьер/ N 45°34'8.60" E 107°57'39.66"	-	5,72	-	20,95	82,88	1,96	10,13
Хөрс-4 /Хаягдлын овоолго/ N 45°34'13,73" E 107°57'37.84"	-	13,69	-	17,41	119,54	17,81	11,74
Хүлцэх агууламж (MNS 5850-2019)		150	3,0	100	300	150	100
Хортой агууламж (MNS 5850-2019)		1000	10,0	500	600	400	500
Аюултай агууламж (MNS 5850-2019)		1800	20,0	1200	1000	1500	1000
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт		(MNS 5850-2019)					

Хөрсөн дэх хүнд металлын агууламжийг тодорхойлох зорилгоор талбайн хөрсний дээд хэсгээс дээж авч шинжилгээнд хамруулав. Шинжилгээний дүнгээс харахад нийт хөрсөн дэх хүнд металлын агууламж харилцан адилгүй хэмжээтэй агуулагдсан байна. Харин Кадми элемент хөрсөнд илрээгүй байна. Хүнд металлуудаас Үүнд: Хром (Cr)-ын хэмжээ: 1,96 - 96,83- мг/кг, Хар тугалга (Pb)- 12,19-38,23 мг/кг, Никель (Ni)- 5,72-18,82 мг/кг, Цайр (Zn)-11,31-135,05 мг/кг Зэс

(Cu)-5,58-18,79 мг/кг тус тус агуулагдсан байгаа нь “Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850:2019 стандарт”-ийн Хүлцэх агууламжийн хэмжээтэй харьцуулахад эдгээр элементүүдийн агууламж хэд дахин бага агууламжтай байна. Хөрсөн дэх эдгээр хүнд металлын агууламжийн хэмжээ хэвийн хэмжээнд хөрсөнд байвал зохих хэмжээнд агуулагдсан байна. /Бохирдлын коэффициент = / БФ < 1/ “бохирдолтгүй” байна /.

8. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Тус төлөвлөгөөний хүрээнд Шинжлэх ухааны академийн археологийн хүрээлэн болон палеонтологийн хүрээлэнтэй хамтран хайгуул судалгааг 2025 оны 08 сарын 25-ны өдөр хийж гүйцэтгэсэн. “Зүүн Аргатай” нэртэй жоншны уурхайд түүх, соёлын ямар нэгэн дурсгал болон палеонтологийн үлдвэр илгээгүй ч цаашид байгаль орчинд нөлөөлөх үйл ажиллагаа явуулах, өрөмдлөгийн ажил гүйцэтгэх, хөрс хуулалт хийх, ашигт малтмал олборлох зэрэг үйл ажиллагаа гүйцэтгэх үед үлдвэр илрэх магадлалтайг анхаарч ажиллахыг зөвлөсөн.

Зураг 23. Археологи палеонтологийн хайгуул, судалааны ажлын дүгнэлт

 <p>ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ПАЛЕОНТОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН С.Данзангийн гудамж 3/1, Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160 Утас: (976) 7011 8283, Цэвэр суурал: arheo@inaas.ac.mn 2025-10-02 № 7/191 Танай _____-ны № _____-Т</p>	<p>БОЛОРЖОНШ ХХК-Д</p>	 <p>ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ АРХЕОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН ШУ-ийн хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн 1 дүгээр байр, Дундговь аймаг, 13 дугаар хороо, Баянгол нутаг, Улаанбаатар хот, 13330 Утас: 40 28 84, 45 28 99, Факс: (976-11) 45 28 99, Цэвэр суурал: arheo@inaas.ac.mn 2025.08.21 № 02/612 Танай _____-ны № _____-Т</p>	<p>БОЛОРЖОНШ ХХК-Д</p>
<p>Палеонтологийн хайгуул, судалгааны ажлын дүгнэлт</p>		<p>Археологийн авран хамгаалах хайгуул судалгааны ажил гүйцэтгэсэн тухай</p>	
<p>Монгол Улсын Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 27.8-д заасны дагуу 2025 оны 08-р сарын 25-нд манай хүрээлэн “Болоржонш” ХХК-тай “Ажил гүйцэтгэх гэрээ” байгуулан Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Зүүн аргатай” нэртэй MV-011820 тоот, 33.49 га хэмжээтэй “Ашигт малтмал ашиглалт” ангиллын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд палеонтологийн урьдчилсан хайгуул, судалгааны ажлыг гүйцэтгэлээ. Тус судалгааг Шинжлэх Ухааны Академийн Палеонтологийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний ажилтан Б.Буянтэгш, С.Баасанхүү нарын бүрэлдэхүүнтэй баг гүйцэтгэв.</p> <p>Судалгааны талбайн ихэнх хэсэгт неопротерозойн эриний Оорцаг формацад хамаарах метаморфозсон тунамал, палеозойн эриний дунд-дээд девоны настай интрузив чулуулгийн тархалттай нь ажиглагдав. Палеонтологийн тандан судалгааг талбайд тархсан хурдас чулуулагт гүйцэтгэсэн ба талбайн хэмжээнд эртний амьтан, ургамлын үлдвэр илрээгүй бөгөөд тус талбайд уул уурхайн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд манай байгууллагаас татгалзах зүйлгүй болно.</p> <p>Палеонтологийн үлдвэр илрээгүй ч цаашид байгаль орчинд нөлөөлөх ажил үйлчилгээ явуулах, өрөмдлөгийн ажил гүйцэтгэх, хөрс хуулалт хийх, ашигт малтмал олборлох зэрэг үйл ажиллагаа гүйцэтгэх үед эртний амьтан ургамлын үлдвэр агуулагч хурдас чулуулаг илрэх магадлалтайг анхаарч ажиллахыг зөвлөж байна.</p> <p>Хэрэв уурхай хөгжүүлэлтийн үед палеонтологийн үлдвэр илэрсэн тохиолдолд манай хүрээлэнд даруй хандаж палеонтологийн авран хамгаалах ажлыг цаг алдалгүй зохион байгуулах шаардлагатайг анхаарна уу.</p>			
<p>ЗАХИРАЛ З.БАДАМХАТАН</p>		<p>Жич: Археологийн хайгуул судалгааны ажлын тайланг хавсаргав.</p> <p>ЭРДЭМТЭН НАРИЙН БИЧИГИЙН ДАРГА, ДОКТОР (Ph.D.) Н.БАТБОЛД</p>	

9. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

9.1. Газар, ус, агаар бохирдуулсны төлбөрийг тогтоосон хугацаанд барагдуулах

Газар ус агаар бохирдуулсны төлбөрийг тогтсон хугацаанд барагдуулан ажилладаг.

Зураг 24. Газрын төлбөр төлсөн баримт

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА	
ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1250115385718	
ТТД / Регистр:	25000874757 / 2830701
Татвар төлөгчийн нэр:	Болоржонш
Татварын төрөл:	01030731 - Газрын төлбөр-Дэд алба
Харьяалах татварын алба:	Дундговь / Баянжаргалан
Төлсөн дүн:	1,314,373.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2025-08-29 18:54:13.0
Гүйлгээний утга:	1250115385718 25000874757 Болоржонш;ТӨРИЙН САН БАНК;88622888
Татварын данс:	Ду.Ба Газрын төлбөр - 100080500943
Төлөлтийн хэлбэр:	MOST

Зураг 25. Автын агаар бохирдуулсны төлбөр

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА	
ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1250214168312	
ТТД / Регистр:	25000874757 / 2830701
Татвар төлөгчийн нэр:	Болоржонш
Татварын төрөл:	04010201 - Автотээвэр, өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар
Харьяалах татварын алба:	Дундговь / Аймгийн төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	13,440.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2025-08-29 18:50:55.0
Гүйлгээний утга:	1250214168312 25000874757 Болоржонш;ТӨРИЙН САН БАНК;88622888
Татварын данс:	Ду.АТБӨЯХАТ - 100080000931
Төлөлтийн хэлбэр:	MOST

Зураг 26. Ус ашигласны төлбөр төлсөн баримт

Гүйлгээ амжилттай.

7,435,875.00 MNT

2026/01/20 12:08

Дансны үлдэгдэл
*****

Хүлээн авагч
Ду.Ус ашигласны төлбөр
MN28 0090 100080000944

Гүйлгээний утга
болоржонш ххк 2830701

Зураг 27. Ус бохирдуулсны төлбөрийн баримт

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1260124363390

ТТД / Регистр:	25000874757 / 2830701
Татвар төлөгчийн нэр:	Болоржонш
Татварын төрөл:	01030722 - Ус бохирдуулсны төлбөр
Харьяалах татварын алба:	Том татвар төлөгчийн газар / Улсын төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	73,800.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2026-01-28 14:26:39.0
Гүйлгээний утга:	[1260124363390; 25000874757; 2830701; null; Болоржонш; 99807676; 5037519948; ХАТАГТАЙ МАГСАРЖАВ МӨНХГЭРЭЛ];5000 99999;99807676
Татварын данс:	ТЕГ.Ус бохирдуулсны төлбөр - 100900000417
Төлөлтийн хэлбэр:	ХААН банк

9.2. Орон нутгаас заасан цэгт тэрбум мод төслийн хүрээнд 100 ш мод тарих

Уурхайн кемпийн урд талд байрлах мод тарих талбайд 100ш шар хуальс тарих ургуулсан.

Зураг 28. Мод тарьж буй

Огноо/Date: 2025.05.07 15:39:16

Шилжүүлгийн мэдээлэл/Transaction information
Журналын/Journal No: 31241906

Системийн огноо/System Date: 2025.05.07 15:39:16

Дт/ From	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card number	Нэр/Name	Дүн/Amount	Ханш/Rate
	5070474347	БОЛОРЖОНШ	1,400,000.00 MNT	1.00
/ Нэг сая дөрвөн зуун мянган төгрөг /				
Кт/ To	Банкны дугаар/Branch No	Банкны нэр/Bank Name		
	05	Кhan Bank - Хаан банк	1,400,000.00 MNT	1.00
	IBAN/Дансны/Картын дугаар IBAN/Account/Card Number	Нэр/Name		
	5452105559	ИХ БАЯН ААРАГ		

Гүйлгээний утга/Transaction description:
EB-bolorjonsh xhk 2830701

Харилцагч танд баярлалаа./Thank you to our customers

Гүйлгээний баримтыг баталгаажуулсан/Transaction statement verified:
Салбар, тооцооны төв/Branch, sub-branch:
Гарын үсэр/Signature:
Тамга/Stamp:

_____ Он/Year (YYYY) _____ Сар/Month (MM) _____ Өдөр/Day (DD)

10. АЙМАГ, СУМЫН ОРОН НУТГИЙН ТӨРИЙН ЗАХИРГААНЫ БАЙГУУЛЛАГЫН ШААРДЛАГААР ХИЙСЭН АЖИЛ БОЛОН НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

10.1. БОУАӨЯ-нд цахим хэлбэрээр илгээх

2025 оны БОМТ биелэлтийн тайланг хуулийн хугацаа болох 10 сарын 31нд БОУАӨЯ-ны цахим системээр илгээсэн.

10.2. Орон нутгийн байгаль орчны байцаагч болон багийн иргэдэд бичгэн тайлан хүргүүлж танилцуулах

2025 онд 12 сард Баянжаргалан сумын байгаль орчны байцаагчид 2025 оны БОМТ-ын биелэлтийн тайланг танилцуулсан.

10.3. Аймгийн байгаль орчны газарт танилцуулах.

Дундговь аймгийн Байгаль орчны газраас ажлын хэсэг томилогдож тус оны БОМТ биелэлтийг дүгнэнэ.

11. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ЗАРДАЛ

№	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний задаргаа	Төлөвлөсөн зардал	Зардал
1	Сөрөг нөлөөллийн буруулах арга хэмжээ	2,500,000	43,200,000
2	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	2,500,000	2,960,000
3	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1,500,000	1,500,000
4	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	5,000,000	4,136,600
5	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	3,000,000	2,779,400
6	Нүүлгэн шилжүүлэх нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	-	-
7	Түүх соелын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-	-
8	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	1,800,000	1,756,652
9	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	1,500,000	1,775,082
10	Аймаг, сумын орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийсэн ажил болон нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	400,000	400,000
Нийт		18,200,000	58,507,734

12. ХАВСРАЛТ

1. Хог хаягдлын гэрээ
2. Аюултай хог хаягдлын гэрээ
3. Ашигласан тос тушаасан баримт
4. Ус ашиглуулах дүгнэлт
5. Усны ашиглуулах гэрээ
6. Усны төлбөр төлсөн баримт
7. Хаягдал усны дүгнэлт
8. Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ
9. Ус бохирдуулсны төлбөрийн баримт
10. Хайгуулын үеийн усны ашиглуулах дүгнэлт
11. Хайгуулын үеийн ус ашиглуулах гэрээ
12. Хайгуулын үеийн усны төлбөрийн баримт
13. Археологи палеонтологийн хайгуул судалгааны ажлын дүгнэлт
14. Ус хөрс агаарын шинжилгээ

Хог хаягдлын гэрээ

ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ

2025 он 06 сарын 03 өдөр

№

Баянжаргалан сум

Нэг . Нийтлэг үндэслэл

Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 17-р зүйлийн 2,6 дахь заалт , Хог хаягдлын тухай хуулийн 8.4, 9.2, 20.1, 20.2 дугаар зүйл, Сумын ИТХ-ийн 2019 оны 05 тоот тогтоолыг үндэслэлээ.

Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулж эргүүлэн ашиглах, тээвэрлэх булаах болон орчны ариун цэврийг тогтмол цэвэр байлгах, цэвэр эрүүл орчинд ажиллаж амьдрах орчныг бий болгоход оршино.

Хоёр. Гэрээ байгуулагч талууд

Нэг талаас Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын ЗДТГ-ыг төлөөлж Байгаль орчны мэргэжилтэн Хүрэлхүү овогтой Сарангэрэл, нөгөө талаас Энгэр-Ус 2-р багийн нутагт орших **11820А тоот тусгай зөвшөөрөл бүхий ил уурхай** эзэмшигч “Болоржонш ” ХХК-н ерөнхий менежер Чулуунбат овогтой Далайхүү нар харилцан тохиролцож 2025 оны 06 сарын 03 -ны өдрөөс 2026 оны 06 сарын 03 –ийг хүртэл энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав. Төлбөр тооцсон байдал

Баянжаргалан сумын 2019 оны 12 дугаар сарын 19-ны ИТХ-ын 05 тогтоолд заасны дагуу сард 80.000 төгрөгөөр тооцов.

Төлбөрийг Төрийн сан банкны 100080500947 тоот дансанд тушаана. / ДУ.А Хог хаягдлын хураамж/

Сарын төлбөр 80.000 төгрөг /наян мянган төгрөг/

Жилийн төлбөр 960.000 төгрөг /есөн зуун жаран мянган төгрөг/

Дөрөв. Сумын ЗДТГ эрх

- 1 . Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Ариун цэврийн тухай хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллах
- 2 . Иргэд аж ахуйн нэгж , байгууллагын хог хаягдал гаргасны төлбөрийг төвлөрүүлэх
- 3 . Иргэд аж ахуйн нэгж , байгууллагын хог хаягдлаа зориулалтын цэгт хаяж байгаа эсэхэд хяналт тавих
4. Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх хуваарийг тээвэрлэгчтэй гэрээ байгуулж хэрэгжилтэнд хяналт тавих.

Тав. Иргэн ААН байгууллагын эрх үүрэг

1. Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас гарсан ахуйн хуурай хог хаягдлыг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын саванд хадгалж байх.
2. ААНэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасан төлбөрөө улирал бүрийн сүүл сарын 15-ны дотор гэрээнд зааснаар Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын татварын байцаагчтай холбогдож хог хаягдлын төлбөрөө төлөх.
3. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж байх
4. Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хогийг тогтсон хугацаанд цэвэрлэж тээвэрлэх, хог хаягдлын талаархи дүрэм журам, стандартын шаардлагыг хангаж зориулалтын цэгт хаяж байхад анхаарах.
5. Үйлдвэр үйлчилгээний явцад үүсдэг хог хаягдлын хэмжээ, бусад мэдээллийг сумын захиргаанд мэдээлж байх.
6. Хог хаягдлыг ангилан хаях талаар мэдээллийг ажилтнуудад эзэмшүүлэх, сургалт сурталчилгаа явуулах, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж ажиллах.
7. Оршин суугаа газар орчмын хог хаягдлыг цэвэрлэх, олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох.
8. Хуульд заасан журмын дагуу олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх, хог хаягдлын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхийг эрх бүхий байгууллага албан тушаалтнаас шаардах.
9. Үүссэн аюултай хог хаягдал, түүний эх үүсвэрийн талаар төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад мэдээллэх.
10. Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын татварын байцаагчтай холбогдож хог хаягдлын төлбөрөө төлөх.
11. Сумын төвийн нэгтсэн хог хаягдлын талбай дээр хогоо асгахдаа бүртэл хийх , нэгтсэн хогийн цэгийг талбайг 2 удаа шууж цэвэрлэх.

Зургаа. Гэрээний хариуцлага

1. Аж Ахуй нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны төлбөрөө удаан хугацаагаар төлөөгүй болон ил задгай хог шатаасан, зориулалтын бус газар хог хаягдал хаясан нөхцөлд өр авлагыг барагдуулах ба учруулсан хохирлыг арилгах шаардлагатай тохиолдолд холбогдох дээд шатны байгууллагад хандан хог хаягдлын тухай хуулийн дагуу хариуцлага тооцно.
2. Аж Ахуй нэгж байгууллага нь энэхүү гэрээнд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл хоёр талын хамтарсан төлөөлөгч тухай бүр шийдвэрлэнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Дундговь аймаг
Баянжаргалан
ЗДТГазар БОМЭрэгжилтэн
Х.Сарангэрэл
Утас: 88032429

5252
5 АЙТ

ЭЖОН
ХХК

09 28307
525252

- 1.2.1. Аюултай хог хаягдлыг хүлээн авах явцад хууль, журам, стандарт шаардлагаг авч авсан ашуу ажиглах, ажиглагчдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хөдөлмөр аюулгүй байдлыг хангиж, бүрэн хүлээн авах, түүнтээ үүдэх аливаа эрсдэл хариуцлагыг бүрэн хариуцах.
- 1.2.2. Гүйцэтгэгчийн буруутай үйл ажиллагаанаас үүдэн захирагч болон гүйцэтгэгчийн ажилтан, бусад этгээд бэртэж гэмтсэн, өртөөн, хордсоноос үүдэн гарах хохирлыг гүйцэтгэгч бүрэн хариуцах.
- 1.2.3. Аюултай хог хаягдалтай холбоотой зөрчил илэрсэн болон засаж сайжруулах шаардлагатай санал байгаа тохиолдолд мэдэгдэх.
- 1.2.4. Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын устгалын төвд аюулгүй болгон устгах.
- 1.2.5. Тухайн байгууллага дээр гарсан онцгой нөхцөл байдалын улмаас ажиглах тохиолдолд харилцан тохиролцож, гэрээнд заагдсан дагуу үүргээ биелүүлэх үүрэгтэй. Шаардлагатай бол гэрээнд нэмэлт тодотгол оруулж болно.

ДӨРӨВ, ХУГАЦАА, ТӨЛБӨР ТООЦОО

- 4.1. Устгах аргачлалын дагуу устгалын үед аюултай хог хаягдлын хэмжээгээс хамааран, устгал өгөх ба аюултай хог хаягдлыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авна. Аюултай хог хаягдлын устгалын хүлээн авч устгуулагч талд баримт бүрдүүлж өгнө.

ТАВ, ТАЛУУДЫН ХҮЛЭЭХ ХАРИУЦЛАГА

- 5.3 Үйл ажиллагаанаа дагаж мөрдөх дүрэм журмыг мөрдөөгүйгээс гэрээнд оролцогч талуудад гэм хор учирсан бол буруутай тал нь хариуцлагыг бүрэн хүлээнэ.

ЗУРГАА, ДАВАГДАШГҮЙ ХҮЧИН ЗҮЙЛ

- 6.1. Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйл гэдэгт гал түймэр, газар хөдлөлт, салхи шуурга, янга шажилгаан, үср усны гамшиг зэрэг байгалийн гамшиг, ийтийг хамарсан үймээн самуун, эмх замбараагүй байдал, ажил хаялт, эрчим хүчний тасалдал, эсэргүүцлийн хөвөлгөөн, гол халдварт өвчин, дайн, террорист халдлага, төрийн эрх бүхий байгууллагын шийдвэр, корюо, цэр, сүлжээний хэвийн ажиллагааны горимоос хэтэрсэн гэнэтийн огцом ачаалал зэрэг талуудын хүсэл зоргоос үл хамаарах, тэдгээрийн хяналтаас гадуур, урьдчилж тооцох ба даван туулах боломжгүй шалтгаануудыг ойлгоно.
- 6.2. Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдалын улмаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ тохих ёсоор биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд итэн даруй нөгөө талдаа мэдэгдэнэ. Энэ тохиолдолд үүрэг гүйцэтгэх хугацаа нь энэхүү нөхцөл байдал арилах хүртэл хугацаагаар хойшлогдоно.
- 6.3. Гэнэтийн болон давагдашгүй хүчний шинжтэй нөхцөл байдал үүссэн тухай тодорхойлолтыг холбогдох эрх бүхий байгууллагаас гаргуулж авна. Энэ тохиолдолд Талууд харилцан тохиролцож асуудлыг шийдвэрлэнэ.
- 6.4. Гэнэтийн буюу давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас гэрээний үүргээ биелүүлэнгүй, эсвэл тохих ёсоор биелүүлэхгүй тал нь энэ тухайгаа нотолсон тохиолдолд хариуцлагаас чөлөөлөгдөнө.

ДОЛОО, МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

- 7.1. Талууд энэ гэрээг биелүүлэх явцад иргэний болон эрх зүйн маргаанд хамаарагдах асуудлаар бие биедээ өгсөн зөвлөмжийг анхааралдаа авч ажиглана.
- 7.2. Энэхүү гэрээтэй холбоотой маргаан гарсан тохиолдолд талууд аль болох хэлэлцээрийн аргаар шийдэхийг эрмэлзэх бөгөөд эс эвлэрвэл захирагчийн оршин байгаа газрын харьяалдаар Монгол Улсын шүүхээр шийдвэрлүүгэнэ.

НАЙМ. МЭДЭЭ, МЭДЭЭЛЛИЙН НУУЦЛАЛЫГ ХАДГАЛАХ

- 8.1. Талууд энэхүү гэрээг байгуулсантай холбоотой болон гэрээг хэрэгжүүлэх явцад шууд болон шууд бусаар олж мэдсэн байгууллага, ажилтан ажиллагсад, харилцагч, үйлчлүүлэгчийн байгууллагын болон ажилтны хувийн нууцад хамааралтай (техник, санхүү, бизнес, хувь хүний эрүүд мэндийн мэдээллийн нууц гэх мэт) аливаа мэдээ, мэдээллийг бусдад бичгэн, аман болон бусад хэлбэрээр задруулахгүй байх үүргийг хугацаагүй хүлээнэ.
- 8.2. Энэхүү гэрээний 8.1 -д заасан нөхцөлийг зөрчсөн тал үүнтэй холбоотойгоор үүсэх аливаа үр дагавар, хохирлыг хуулийн дагуу ариалах үүрэг хүлээнэ.

ЕС. ГЭРЭЭНИЙ БАТАЛГАА

- 9.1. Энэхүү гэрээний үндсэн эхийг хоёр хувь үйлдэж, тал тус бүр нэг хувийг хагалана.
- 9.2. Талууд харилцан тохиролцвол гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно.
- 9.3. Гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах явцад, хүсэлтийг бичгээр үйлдэж И-авс доошгүй хоногийн өмнө нөгөө талдаа гэрээнд заасан хаягаар, баталгаат шуудангаар зөвхөн биечлэн хүргүүлдэг.
- 9.4. Энэхүү гэрээ нь талуудын эрх бүхий албан тушаалтнууд гарын үсэг зурж, тамга дарсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болох бөгөөд гэрээний хугацаа дуусах хүртэл хүчинтэй үйлчилнэ.
- 9.5. Гэрээнд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт нь гэрээний салшгүй хэсэг болно.
- 9.6. Гүйцэтгэгч нь гэрээг ажлыг гүйцэтгэх, мэргэжлийн туршлагатай ажилтан, зориулалтын ажил гүйцэтгэх, үйл ажиллагааг эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн холбогдох хууль журмын дагуу шударгаар авсан бөгөөд тусгай зөвшөөрлийн хугацаа дуусаагүй болохыг үүгээр баталж байна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ҮҮСГЭГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:
МЕНЕЖЕР

Ч.Далайхүү

ХҮЛЭЭН АВАГЧ ТАЛЫГ ТӨЛӨӨЛЖ:
ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИВАЛ

Б.Мөнхдорж

525
ААГ

НШ

10701
525

Ус ашиглах төлбөр

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Болоржонш ГХО-тэй ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 2830701
Захирал: Нш
Холбоо барих дугаар: 99041322
Факс:
И-мэйл хаяг:

2. Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Болоржонш ХХК -н Ил уурхай
Байршил: Дундговь, Баянжаргалан, 2-р баг, Энгар-Ус
Харьяалагдах сав газар: Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар
Хамаарах салбар: Уул уурхай
Төслийн далгэрэнгүй: Ил уурхай

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Болоржонш

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
5	1 ээлжээр	180	10	12

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Тэр бум мод үндэсний хөдөлгөөний хурцаанд тарьсан болон тарихаар төлөөлсөн модны арчилгаа үсэлгээнд ашиглах усны хэмжээ	500.0	ш	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөгөөр “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөний хурцаанд 1 га талбайд 500ш мод тарихаар төлөөлсөн.
Уурхайн услагад цууран орж	43.2	м3	Уулын ажлын төлөвлөгөөгөөр 2025 онд 160 хоног

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
ирэх усны хэмжээ			ажиллаж 57.55 %-ийн дундаж агуулгатай 80.001 мян.тн хүдэр олборлоно. “Зүүн аргатай” нэртэй хайлуур жоншны ордын гидрогеологийн нөхцөл ба уулын малталанд орж ирэх газар доорх усны урсгын тоо хэмжээг үнэлэн боловсруулсан ажлын Гидрогеологич Д.Хатанбаатар хийсэн судалгааны тайланд уурхайн үхлэгэд орж ирэх усны хэмжээг 0.5 л/сек гэж тодорхойлсон байна.
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	20000.0	м2	ТЭЗҮ хуудас 55-д нийт усалгаа хийх зам талбайн хэмжээ 20000м2 байна.
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	41.0	хоногт 1 хүн	Уулын ажлын төлөвлөгөөнд 2025 онд 160 хоног ажиллаж 41 хүн ажиллахаар тооцсон байна. хуудас 5, маягт 12 үндэслэв.

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Шүүрлийн ус	Усалгаанд	0.5	43.2	Төслийн талбайн баруун урд дэртэй хонхорт мал усалгааны зориулалтаар цуглуулах.

7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :	Од дайнамик ХХК
Холбоо барих :	99415161
Нэмэлт мэдээлэл:	88331199

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Шүүрлийн ус	100.0	

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
---------------------	-------------------------------	------------------	--------------------------

10. Онцгой нөхцөл

Ус ашиглагч нь дараах зүйлсийг анхаарч үйл ажиллагаа явуулах:

Үүнд:

- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглох
- Голын хамгаалалтын бүсэд хөрс хуулалт, олборлолт явуулахыг хориглох

- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх гэх мэт арга хэмжээ авч ажиллах
- Ундны усны худгуудад усны бичил элементийн шинжилгээ хийлгэх
- Усны тухай хуулийн 30.1.2 - т заасны дагуу усны хэрэглээ хариуцсан ус ашиглалтын менежер ажиллуулах үүрэгтэй тул хуульд заасан үүргээ биелүүлэх, биелүүлээгүй тохиолдолд ус ашиглуулах дүгнэлт гаргахгүй болохыг анхаарах.
- Усны тухай хуулийн 30.1.4-д заасны дагуу усны шугам, хоолой бүрд баталгаажсан онлайн тоолуур суурилуулах.

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Тэр бум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьсан болон тарихаар төлөвлөсөн модны арчилгаа усалгаанд ашиглах усны хэмжээ	500	ш	0.04	18.0	Хөног	360.00	0.00	360.00
Уурхайн ухлагад шүүрэн орж ирэх усны хэмжээ	43	м3	1.0	160.0	Хөног	6,912.00	0.00	6,912.00
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	20000	м2	0.002	160.0	Хөног	6,400.00	0.00	6,400.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	41	хоногт 1 хүн	0.15	160.0	Хөног	984.00	0.00	984.00
Нийт						14,656.00	0.00	14,656.00

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Тэр бум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд тарьсан болон тарихаар төлөвлөсөн модны арчилгаа усалгаанд ашиглах усны хэмжээ	360.00	Газрын доорх ус	0.0	74.00	26,640.00	0.0	26,640.00
Уурхайн ухлагад шүүрэн орж ирэх усны хэмжээ	6912.00	Газрын доорх ус	0.0	888.00	6,137,856.00	0.0	6,137,856.00
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	6400.00	Газрын доорх ус	0.0	185.00	1,184,000.00	0.0	1,184,000.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах	984.00	Газрын доорх ус	0.0	88.80	87,379.20	0.0	87,379.20

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
усны хэмжээ							
Нийт	14,656.00				7,435,875.20		7,435,875.20

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

Зам талбайн тоосжилт дарах, ногоон байгууламжийн усалгаанд шүүрлийн усыг эргүүлэн ашиглах.

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

Усны тухай хуулийн 28.6, 29.1 дахь заалтуудыг үндэслэн Дундговь аймгийн Байгаль орчны газраас зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулна.

Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах.

“Усны тухай” хуулийн 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч, жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, календарьчилсан графикийг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх.

Улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай мэдээ тайлан, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээг 2025 оны 12 дугаар сарын 30-ны дотор “Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар”-ын захиргаанд ирүүлэх

Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцох.

Үйл ажиллагаа зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед холбогдох төрийн захиргааны байгууллагад даруй мэдэгдэж ажиллах.

Боловсруулсан: УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН ДУНДАД ТАЛЫН

САВ ГАЗАР Б.Сарантуяа

Боловсруулсан огноо: 2025.07.25
 Байгууллагын нэр: Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газрын захиргаа
 Газар хэлтэс: Захиргаа
 Албан тушаал: Дарга
 Овог нэр: Батсүх Отгонсүрэн
 Зурсан огноо: 2025.07.31 11:18:02

Ус ашиглуулах гэрээ

УС АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

2025.08.16

Дугаар 02

Мандалговь хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны гаргасан 2025 оны 07 сарын 31-ний өдрийн E-2507-000181 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Байгаль орчны газрын даргын олгосон 2025 оны 08 сарын 18-ны өдрийн A/17 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай тушаалыг тус тус үндэслэн:

Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Байгаль орчны газрын мэргэжилтэн Түмэнжаргал овогтой Эрдэнэзаяа

Ус ашиглагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Баянжаргалан сум, 2830701 регистрийн дугаартай “Болоржонш” ХХК-ны захирал НУИ нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: MV – 011820 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй хайлуур жоншны уурхайн .

2.2. Нийт ашиглах усны хэмжээ: 14656 м³/жил

2.2.1. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ: 984 м³/жил,

2.2.2. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус: 6400 м³/жил

2.2.3. “Торбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ: 360 м³/жил

2.2.4. Уурхайн ухлагад шүүрэн орж ирэх усны хэмжээ: 6912 м³/жил

2.3. Усны чанар, найрлага:

2.4. Усны эх үүсвэр: Унд ахуйн хэрэглээг өөрийн эзэмшлийн гүн өрмийн худгаас ашиглана.

2.4.1. Байршил: Баянжаргалан сумын нутагт оршино.

2.4.2. Солбицол: $107^{\circ} 57' 32.24''$ $45^{\circ} 35' 14.09''$

2.4.3. Барилга байгууламж: Байшингүй

2.4.4. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк: Уурхайн өрөмдлөгийн ажилд Atlas Copco D65 өрмийн машиныг ашиглана. SDLG E6500F маркийн экскаватор, хово автосамосвал, LIUGONG-CLG358 утгуурт ачигч зэрэг тоног төхөөрөмжүүд ашиглана.

Хаягдал ус: Нөөцийн савтай.

Стандартын шаардлага:

Хаях цэгийн байршил:

Солбицол X-Y- Z-

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ. Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргана.

Жинлэгдэх бодис

Органик бодис

Эрдэс бодис

Хүнд металл

Аюултай бохирдуулах бодис, гр

2525
ундгс

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

БОЛС

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

ЗАНО
252525

2.9. Усны тоолуурын төрөл, нэр, дугаар: Тооллуургүй .

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

Уурхайн зам талбайн тоосжилт дарах, модны усалгаа, уурхайн ухлагад шүүрэн орж ирэх ус, ажилчдын унд ахуйн хэрэгцээнд ашиглах 14656 м³жил газрын доорх усны төлбөр 7.435,875,20 /долоон сая дөрвөн зуун гучин таван мянга найман зуун далан таван/ төгрөгийг Дундговь аймгийн төрийн сан банкны 100080000944 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

Усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн мэдээ тайланг бүтэн жилээр гаргаж ирүүлнэ.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

3.1 Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

3.2 Үйл ажиллагаа тасалдсан тохиолдолд тухайн сум орон нутагтаа тухай бүр мэдэгдэж байх.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талуудын гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн

4.5.2. Аль нэг тал татан буугдсан бол

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

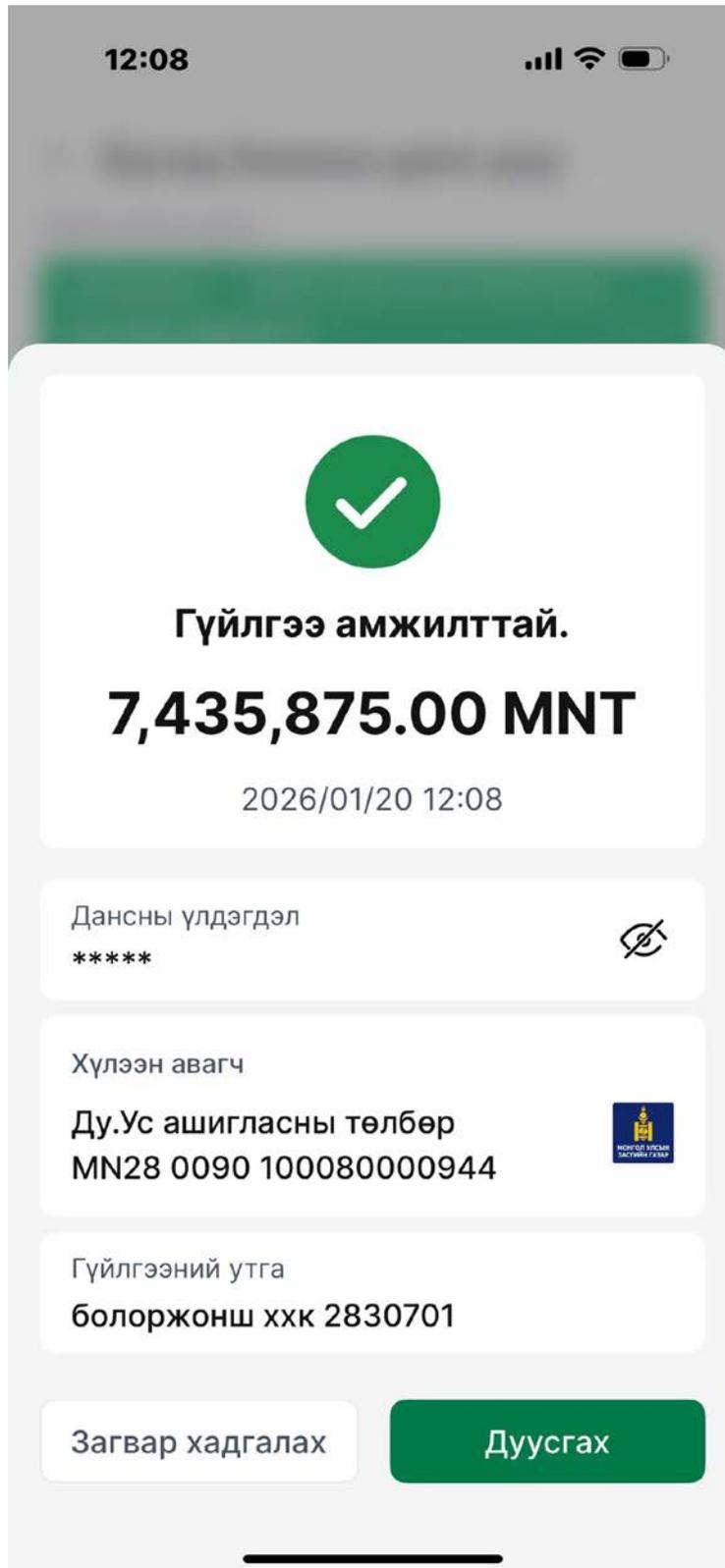
ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:
БОГазрын мэргэжилтэн
ажилтан Т.Эрдэнэзаяа
Хаяг: Дундговь аймаг
Байгаль орчны газар
Утас: 88210582

Ус ашиглагчийг төлөөлж “Болоржонш”
ХХК-ны байгаль орчны
.....
Хаяг: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум
3-р баг, Аргатай, Баянхошуу 00
Утас: 88331199, 99807676

Усны төлбөр төлсөн баримт

Хаядал усны дүгнэлт

Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын

ХАЯГДАЛ УСНЫ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 08 -р сарын 22 -ны өдөр

Дугаар Е-2508-000012

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл

1.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар:

Оноосон нэр:	Болоржонш
Улсын бүртгэлийн дугаар:	
Регистрийн дугаар:	2830701
Захирал:	НшГ
Холбоо барих дугаар:	99041322

1.2. Төслийн нэр, байршил:

Төслийн нэр:	Зүүн-Аргатай жоншны ил уурхай
Үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалт:	
Байршил:	Дундговь, Баянжаргалан, 2-р баг, Энгэр-Ус
Дэлгэрэнгүй хаяг:	Дундговь, Баянжаргалан, 2-р баг, Энгэр-Ус, Баянхошуу сумын төв 00
Харьяалагдах сав газар:	Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар

Хоёр. Хаягдал усны талаарх мэдээлэл

2.1. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил, цэвэрлэгээний арга, түвшин

Хаягдал ус нийлүүлэх хэлбэр:	Байгальд нийлүүлэх
Нийлүүлж буй хаягдал усны төрөл:	
Нэмэлт тайлбар:	Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн Сайдын 2013 оны А/156 дугаар тушаалаар баталсан "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ын 2.1.4, 3.6.1 дэх заалтын дагуу хаягдал усны шугам дээр тоолуур суурилуулах - "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015" стандартаас давсан бол "Усны тухай" хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2, БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар баталсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"-ын дагуу нөхөн төлбөр ногдуулахыг анхварах.

2.2. Хаягдал усны хэмжээ

Хаягдал ус нийлүүлэх байгууламж	Хүчин чадал	Хаягдал усны төрөл	Хаягдал ус хаях зайлуулах цэг	Нийлүүлэлт Цэвэрлэгээний арга	Тайлбар
Үнд ахуйн хаягдал ус	3 тн	[Үнд ахуйн хаягдал ус]	Ариутгах татуургын төвлөрсөн сүлжээнд	Цэвэрлэдэггүй	1. Тус компанийн хаягдал усны хэмжээг Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны 2025 оны 07 дугаар сарын 31-ны өдрийн Е-2507-000181 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтээр гаргасан үнд, ахуйн хэрэгцээнд ашиглах 984м3/жил-ийг үндэслэв.

2.3. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл

2025 он

Лабораторийн шинжилгээний дүнгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

Стандарт: S_MNS4943

Шинжилгээний давтамж: 1

№	Бохирдуулах бодисын төрөл	ЗДХ, (мг/л)	Хаягдал усны холимог дээж дэх бохирдуулах бодисын дундаж агууламж, (мг/л)	ЗДХ-ээс дахин хэтэрсэн агууламж	Нөхөн төлбөр тооцох шатлан өсгөх хэлбэр
---	---------------------------	-------------	---	---------------------------------	---

Жишиг хэмжээгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

№	Үйл ажиллагаа	ЗДХ, (мг/л)
1	Нийгмийн үйлчилгээ болон бусад	
2	Үйлдвэрлэл	
3	Үйлчилгээ	
Зочид буудал, Жуулчны бааз, Ажилчдын тосгон		1.5

Гурав. Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ

3.1. Ус бохирдуулсны төлбөр тооцсон үндэслэл

Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 баталсан "Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ", Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А-406/226 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Хаягдал усны эзлэхүүн, бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тогтоох журам, тооцоолох аргачлал"
Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2019 оны А-816/218 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээ"

3.2. Ус бохирдуулсны төлбөрийн тооцоо

Огноо	Улирал	Хаягдал усны төрөл	Тооцсон хаягдал усны хэмжээ	Төлбөр тооцоо, ₮	Чөлөөлөлт дүн, ₮	Хөнгөлөлтийн дүн, ₮	Нийт төлбөр зохих дүн, ₮
2025	-	-	984.00	73,800.00	0.00	0.00	73,800.00
Нийт				73,800.00	0.00	0.00	73,800.00

Дөрөв. Тавигдах шаардлага

Усны тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.13 дахь заалтад заасны дагуу Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргатай байгуулсан *Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ*-г дүгнүүлж, сунгуулах

- *Усны тухай* хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь заалтад заасны дагуу Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумваас олгосон *Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийн бичиг*-ийг сунгуулах;

- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах бөгөөд улирал бүр хоёроос доошгүй хаягдал усны сорьц авч, итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэн, сүүлийн сарын 15-ны дотор ирүүлэх;

- Хаягдал ус хаях цэгийн байршлыг тогтоолгож Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын ЗДТГ-аас зөвшөөрөл авах

- Ус бохирдуулсны төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлөх ба хугацаанд нь төлөөгүй тохиолдолд *Зөрчлийн тухай* хуулиар хариуцлага хүлээх нөхцөл үүсэхийг анхаарах;

- Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5-д заасны дагуу усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг дүгнэсэн акт, хаягдал усны шинжилгээний дүгнэлтүүд, төлбөр төлсөн баримтыг Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны Umardgobi14@gmail.com цахим хаягаар 2025 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Боловсруулсан:
УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН ДУНДАД ТАЛЫН

САВ ГАЗАР

З.Отгончимэг

Боловсруулсан огноо: 2025.08.22
Байгууллагын нэр: Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газрын захиргаа
Газар хэлтэс: Захиргаа
Албан тушаал: Дарга
Овог нэр: Батсух Отгонсүрэн
Зурсан огноо: 2025.08.22 10:17:34

Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ

ХАЯГДАЛ УСЫГ БАЙГАЛЬД ШУУД НИЙЛҮҮЛЖ БАЙГАА ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДТЭЙ БАЙГУУЛАХ УС БОХИРДУУЛСНЫ ТӨЛБӨРИЙН ГЭРЭЭ

2025 оны 12 сарын 24-ны өдөр

Дугаар: БЖ/04

Баянжаргалан сум

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 24 дүгээр зүйл, 24.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Умард говийн гүвээт-Халхын дундал талын сав газрын захиргаа 2025 оны 08-р сарын 22-ны өдрийн Е-2508-000012 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтийг үндэслэн

Нэг талаас Умард говийн Гүвээт-Халхын дундал талын сав газрын захиргаа /цаашид “Ус ашиглуулагч” гэх/, түүнийг төлөөлж Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын байгаль орчны мэргэжилтэн Х.Сарангэрэл

Нөгөө талаас: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум 9019087082 тоот улсын бүртгэлийн гэрчилгээ, 2830701 тоот регистрийн дугаартай “Болоржонш” ХХК /цаашид “Ус бохирдуулагч” гэх/, түүнийг төлөөлж Болоржонш ХХК Менежер Ч.Далайхүү /Ш/76080910/ ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөр төлөх талаар харилцан тохиролцон энэхүү гэрээг 1 /нэг/ жилийн хугацаатай байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усыг Хүрээлэн байгаа орчин.Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага” MNS 4943:2015 стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн байгальд шууд нийлүүлнэ.

2.2. Ус бохирдуулагч нь Усны тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хаягдал усны чанарыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлсэн тохиолдолд ус бохирдуулсны төлбөр, стандартын норматив шаардлагад нийцүүлээгүй тохиолдолд ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын хэмжээнээс хамааран 2-5 дахин шаглан өсгөх хэлбэрээр тооцож төлнө.

Ус бохирдуулсны төлбөрийн нийт дүн: 73800 төгрөг /далан гурван мянга найман зуун төгрөг / хаягдал усны дүгнэлт үндэслэн.

2.3. Төлбөр төлөгч нь Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасны дагуу хаягдал усан дахь бохирдуулах бодист ногдох төлбөр, нөхөн төлбөрийг 2025 оны 12 сарын 25-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлнө.

2.4. Ус бохирдуулагч нь дараах мэдээллийг улирал тутамд Сав газрын захиргаа, харьяа татварын албанд хүргүүлнэ. Үүнд:

2.4.1. Хаягдал ус нийлүүлдэг хүн, хуулийн этгээдийн нэр;

2.4.2. Цэвэрлэх байгууламж болон зөөврийн машинд нийлүүлсэн хаягдал усны хэмжээ;

2.4.3. Байгальд нийлүүлсэн хаягдал усны хэмжээ;

- 2.4.4. Хаягдал усанд байгаль орчны итгэмжлэгдсэн лабораториор хийлгэсэн шинжилгээний дүн;
- 2.4.5. Бохирдуулах бодисын ялгарал шилжилтийн системд усны бохирдлын мэдээллийг бүртгүүлдэг;
- 2.4.6. Ус бохирдуулсны төлбөр төлсөн тайлан.

Гурав. Ус ашиглуулагчийн эрх, үүрэг

- 3.1. Ус бохирдуулагчийг мэдээ, мэдээлэл, удирдлагаар хангаж, хяналт тавина.
- 3.2. Усны тухай хуулийн 17.1.8 дахь хэсэгт заасны дагуу Сав газрын захиргааны дүгнэлтийг үндэслэн Усны тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.4 дэх заалтад заасны дагуу Сум, дүүргийн Засаг дарга нь нутаг дэвсгэртээ хаягдал ус зайлуулах цэг тогтооно;
- 3.3. Сав газрын захиргаа болон сум дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал усыг энэхүү гэрээний 2.1-д заасан стандартын норматив шаардлагад нийцүүлэн цэвэрлэсэн, дахин ашигласан ус бохирдуулагчийг ус бохирдуулсны төлбөрөөс хөнгөлөх, чөлөөлөх жагсаалтыг гаргана.
- 3.4. Сав газрын захиргаа, сум дүүргийн Засаг дарга нь хаягдал ус хаях, зайлуулах шаардлагыг зөрчсөн ус бохирдуулагчийн хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийг цуцална.

Дөрөв. Ус бохирдуулагчийн эрх, үүрэг

- 4.1. Ус бохирдуулагч нь Сав газрын захиргаанаас мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө авах, хаягдал ус хаях, зайлуулах цэг тогтоолгох, ногдуулсан ус бохирдуулсны төлбөр болон нөхөн төлбөрийн хэмжээг үндэслэлгүй гэж үзвэл дээд шатны байгууллагад гомдол гаргах эрхтэй.
- 4.2. Ус бохирдуулагч нь үйл ажиллагаандаа энэхүү гэрээг болон холбогдох хууль, тогтоомж, дүрэм, журам, стандарт, норм норматив, ТЭЗҮ, зураг төсөл, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг мөрдөж ажиллана.
- 4.3. Ус бохирдуулагч нь хаягдал усны эзэлхүүнийг тодорхойлох хэмжих хэрэгсэл (тоолуур)-ийг “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-д заасны дагуу хаягдал усны шугамын гаргалгаан дээр суурилуулах тоолуур нь гаргалгааны шугамын голчтой адил байх бөгөөд мэдрэгчийн хийц нь хаягдал усны найрлагаас хамааран өөрчлөгдөх, эвдрэх, гэмтэх зэрэг эрсдэлээс хамгаалагдсан эд ангиар хийгдсэн байх шаардлагад нийцүүлэн суурилуулна.

Тав. Бусад

- 5.1. Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрөл нь энэхүү гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 5.2. Ус бохирдуулагч нь ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөрийг хугацаанд нь төлөөгүй бол Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.
- 5.3. Энэхүү гэрээг сунгах, дуусгавар болгох, хүчингүй болгохтой холбоотой асуудлыг 2 тал харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр шийдвэрлэнэ.
- 5.4. Энэхүү гэрээтэй холбогдон гарсан аливаа маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэх бөгөөд эс тохиролцвол иргэний журмаар шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

Зургаа. Давагдашгүй хүчин зүйлс

- 6.1. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл /тухайлбал: газар хөдлөлт, үер, гал түймэр, хар салхи, халдварт өвчний тархалт болон байгалийн бусад аюулт үзэгдэл, ажил хаялт гэх мэт/-ийн нөхцөл байдлын улмаас гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй болсон тохиолдолд гэрээний хариуцлагаас /нөхөн төлбөр, торгууль/ чөлөөлөгдөх үндэслэл болно.
- 6.2. Ус бохирдуулагч нь давагдашгүй хүчин зүйл бий болсныг нотолно.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж :

Баянжаргалан сумын байгаль орчны мэргэжилтэн

/Х.Сарангэрэл /

Хаяг: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, ЗДТГ, тоот

Утас: 88032429

Ус бохирдуулагчийг төлөөлж :

“Болоржонш” ХХК Менежер

Хаяг: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Энгэр –Ус 2-р баг

Утас: 88331199

2025
05/01

Ус бохирдуулсны төлбөрийн баримт

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 1260124363390

ТТД / Регистр:	25000874757 / 2830701
Татвар төлөгчийн нэр:	Болоржонш
Татварын төрөл:	01030722 - Ус бохирдуулсны төлбөр
Харъяалах татварын алба:	Том татвар төлөгчийн газар / Улсын төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	73,800.00 ₮
Гүйлгээний огноо:	2026-01-28 14:26:39.0
Гүйлгээний утга:	[1260124363390; 25000874757; 2830701; null; Болоржонш; 99807676; 5037519948; ХАТАГТАЙ МАГСАРЖАВ МӨНХГЭРЭЛ];5000 99999;99807676
Татварын данс:	ТЕГ.Ус бохирдуулсны төлбөр - 100900000417
Төлөлтийн хэлбэр:	ХААН банк

Хайгуулын үеийн ус ашиглуулах дүгнэлт

	Дундговь аймгийн байгаль орчны газар
УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ	
2025 оны 11 -р сарын 28 -ны өдөр	Дугаар Е-2510-000411

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Болоржонш ГХО-тай ХХК
Улсын бүртгэлийн дугаар:
Регистрийн дугаар: 2830701
Захирал: Нүл
Холбоо барих дугаар: 99041322
Факс :
И-мэйл хаяг :

2. Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: 11820А тоот талбайн ашиглалтын үеийн хайгуулын ажил
Байршил: Дундговь, Баянжаргалан, 2-р баг, Энгэр-Ус
Харьяалагдах сав газар: Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар
Хамарах салбар: Уул уурхай
Төслийн дэлгэрэнгүй: 11820А тоот талбайн ашиглалтын үеийн хайгуулын ажлын үеийн Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулах

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Болоржонш

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
1	1 ээлжээр	30	4	12

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Хайгуулын ажил	12.0	100.0 түүш.метр	2025 онд нийт 12 цооног өрөмдөхөөр төлөвлөсөн бөгөөд цооног хооронд 40 м, шугам хооронд 50 м зайтай байна. Цооногийн гүн дунджаар 100 м. /2025 оны ХАТ 32 дугаар хуудас/
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн	4.0	хоногт 1 хүн	

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ			

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Шүүрлийн ус	Технологийн хэрэгцээнд	0.5	43.2	Өрөмдлөгт хэрэглэх

7. Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :	Од динамик ХХК
Холбоо барих :	99415161
Нэмэлт мэдээлэл:	88331199

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
--------------------	------------------	-------------

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
---------------------	-------------------------------	------------------	--------------------------

10. Онцгой нөхцөл

Ойр орчмын хог хаягдлыг цэвэрлэх, усыг дахин ашиглах

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Хайгуулын ажил	12	100.0	10.0	1.0	Удаа	120.00	0.00	120.00
		тууш.метр						
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	4	хоногт 1 хүн	0.05	30.0	Хоног	6.00	0.00	6.00
Нийт						126.00	0.00	126.00

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Хайгуулын ажил	120.00	Газрын доорх ус	0.0	1110.00	133,200.00	0.0	133,200.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	6.00	Газрын доорх ус	0.0	88.80	532.80	0.0	532.80
Нийт	126.00				133,732.80		133,732.80

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

Өрөмдлөгт ашигласан усыг тусгай санд хуримтлуулан эргүүлэн ашиглах.

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийг Дундговь аймгийн төрийн сан банкны MN280090 100080000944 тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

Баянжаргалан сумын Засаг даргын захирамжаар ус ашиглах зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулах /"Усны тухай" хуулийн 28.6-р зүйл/ - Зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч ажиллах /Усны тухай хуулийн 31.2-р зүйл/

Ус ашиглалтын мэдээ тайланг 12-р сарын 05-нд багтаан аймгийн Байгаль орчны газарт ирүүлэх.

Боловсруулсан:

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГЭРЭГ

Боловсруулсан огноо: 2025.11.24

Хайгуулын үеийн ус ашиглах гэрээ

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 29.1-д заалт Дундговь аймгийн Байгаль орчны газрын 2025 оны 11-р сарын 28-ний дугаар-Е-2510-000411 бүхий хайгуулын үеийн ус ашиглуулах дүгнэлт, Засаг даргын 2025 оны 12-р сарын 24 ний өдрийн А/103 тоот захирамжийг үндэслэн ус ашиглуулагчийг төлөөлж Баянжаргалан сумын ЗДТГ-н Байгаль орчны мэргэжилтэн Х.Сарангэрэл, ус ашиглагчийг төлөөлж Дундговь Баянжаргалан сум Энгэр-ус 2-р баг 2830701 регистрийн дугаартай, 9019087082 улсын бүртгэлтэй “Болоржонш” ХХК-ний Менежер Ч.Далайхүү /ШГ76080910/ нар энэхүү гэрээг байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт Унд ахуй хэрэгцээ

Хайгуулын ажил

(Тоо хэмжээ / хэмжих нэгж метр / усны хэрэглээ / давтамж / хэмжих нэгж / нийт ашиглах хэмжээ / хөнгөлөх ус / төлбөр)

12	100	10	1,0	удаа	120	0,00	120,00
4	хоногтхун	0,05	30,0	хоног	6,00	0,00	6,00
126,00	0,00	126,00					

Хайгуулын ажил

Төлбөр зохих	усны ангилал	хөнгөлөх хувь	усны үнэ	нөөц	төлбөр чөлөөлсөн	төлбөр
120	газрын доорхи	0,0	110,00	133,200,00	0,0	133,200,00
6,00	----	---	86,80	532,80	0,0	532,80
Нийт	126,00			133,732,80		133,732,80

2.4. Усны эх үүсвэрийн:

Байршил : Баянжаргалан сумын худаг Солбилцол X: 45°34'14.09 "N 107°57'32.24"E

Тоног төхөөрөмжийн нэр, Солонгон ус ХХК гүн өрмийн худаг гүн 60м ундарга 0,5 л/с марк

2.5. Хаягдал усны:

Хэмжээ: Нийт 126 м/куб

Стандартын шаардлага: хангасан

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ.

2.7. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.8. Усны тоолуурын:

Төрөл, нэр, дугаар.....

Загвар.....

Тоолуурын тоо.....

Суурилуулсан байгууллага, огноо.....

Баталгаажуулсан байгууллага, огноо.....

Тоолуурын заалт.....

2.9. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:шоометр- ажиллах нийт хугацаанд –унд ахуй усны хэрэгцээ

Ногоон байгууламжийн усалгаанд

Авто замын усалгаа тоосжилт

Унд ахуй хэрэгцээ

Нийт: 133,732,80/ нэг зуун гучин гурван мянга долоон зуун гучин гурван/ төгрөг

Дундговь аймгийн Төрийн сан 100080000944 тоот дансанд төвлөрүүлэх.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5,10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

- 4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.
- 4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.
- 4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас өмнө цуцлаж болно.
 - 4.5.1. ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн
 - 4.5.2. аль нэг тал татан буугдсан бол.
- 4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

Баянжаргалан сумын байгаль орчны мэргэжилтэн

/Х.Сарангэрэл/

Хаяг: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, ЗДТГ, тоот

Утас: 88032429

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

“Болоржонш” ХХК Менежер

Хаяг: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Энгэр–Ус 2-р баг

Утас: 88331199

1/11
2/2

ЖХ
ОС

1280
2552

Хайгуулын үеийн ус ашигласны төлбөрийн баримт

Гүйлгээ амжилттай.

133,732.00 MNT

2026/01/20 12:03

Дансны үлдэгдэл
*****

Хүлээн авагч
Ду.Ус ашигласны төлбөр
MN28 0090 100080000944

Гүйлгээний утга
болоржонш ххк 2830701

Загвар хадгалах **Дуусгах**

Археологийн хайгуул судалааны ажлын дүгнэлт

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ АРХЕОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН

ШУА-ийн хүрээлэнгүүдийн нэгдсэн 1 дүгээр байр,
Энхтайвны өргөн чөлөө, 13 дугаар хороо,
Баянзүрх дүүрэг, Улаанбаатар хот, 133311
Утас: 45 28 94, 45 28 99, Факс: (976-11) 45 28 99,
Цахим и-мэйл: archaeology@mas.ac.mn

2025.08.21 № 02/612

таний _____ -ны № _____ -т

БОЛОРЖОНШГ ХХК -Д

Археологийн авран хамгаалах хайгуул
судалгааны ажил гүйцэтгэсэн тухай

Монгол Улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай” хуулийн хүрээнд танай байгууллагаас ирүүлсэн албан хүсэлтийн дагуу 2025 оны 08 дугаар сарын 15-наас 17-ны өдрийг дуусталх хугацаанд тус хүрээлэнгийн Дундад зууны судалгааны салбарын эрхлэгч, доктор (Ph.D) С.Хүрэлсүх, эрдэм шинжилгээний ажилтан, доктор (Ph.D) Г.Батболд нарын бүрэлдэхүүнтэй хэзрийн судалгааны баг Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутаг дахь Энгэр ус багийн “Зүүн Аргатай” нэртэй, MV-011820 тоот ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй 33,49 га талбайд археологийн хайгуул судалгааны ажлыг хийж гүйцэтгэв.

Хайгуул судалгааны ажлын үр дүнд тус ашиглалтын талбайгаас түүх, соёлын ямар нэгэн дурсгал илрүүлээгүй тул цаашид үйл ажиллагаа явуулахад бидний зүгээс татгалзах зүйлгүй болно.

Гэвч газрын гадарга дээр ил мэдэгдэх тэмдэггүй боловч газрын гүнд хөрсжиж дарагдсан түүх соёлын дурсгал байхыг үгүйсгэхгүй тул уул уурхайн ажлын явцад ямар нэгэн дурсгал, олдвор илэрсэн тохиолдолд Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 7 дугаар бүлгийн 38.3-д заасны дагуу нэн даруй мэргэжлийн байгууллагад хандахыг зөвлөж байна.

Жич: Археологийн хайгуул судалгааны ажлын тайланг хавсаргав.

ЭРДЭМТЭН НАРИЙН БИЧГИЙН
ДАРГА, ДОКТОР (Ph.D)

Н.БАТБОЛД

D:/албан бичиг/2025/албан бичиг A4 doc/

132040713

Палеонтологийн хайгуул судалгааны ажлын дүгнэлт

ШИНЖЛЭХ УХААНЫ АКАДЕМИ ПАЛЕОНТОЛОГИЙН ХҮРЭЭЛЭН

С.Данзангийн гудамж 3/1, Чингэлтэй дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 15160

Утас: (976) 7011 8283, Цахим шуудан: paleo@mas.ac.mn

2025.10.22 № 7/191
танай _____-ны № _____-т

БОЛОРЖОНШ ХХК-Д

Палеонтологийн хайгуул, судалгааны ажлын дүгнэлт

Монгол Улсын Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 27.8-д заасны дагуу 2025 оны 08-р сарын 25-нд манай хүрээлэн “Болоржонш” ХХК-тай “Ажил гүйцэтгэх гэрээ” байгуулан Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Зүүн аргатай” нэртэй MV-011820 тоот, 33,49 га хэмжээтэй “Ашигт малтмал ашиглалт” ангиллын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд палеонтологийн урьдчилсан хайгуул, судалгааны ажлыг гүйцэтгэлээ. Тус судалгааг Шинжлэх Ухааны Академийн Палеонтологийн хүрээлэнгийн эрдэм шинжилгээний ажилтан Б.Буянтэгш, С.Баасанхүү нарын бүрэлдэхүүнтэй баг гүйцэтгэв.

Судалгааны талбайн ихэнх хэсэгт неопротерозойн эриний Оорцаг формацад хамаарах метаморфосон тунамал, палеозойн эриний дунд-дээд девоны настай инэрүзив чулуулгийн тархалттай нь ажиглагдав. Палеонтологийн тандан судалгааг талбайд тархсан хурдас чулуулагт гүйцэтгэсэн ба талбайн хэмжээнд эртний амьтан, ургамлын үлдвэр илрээгүй бөгөөд тус талбайд уул уурхайн үйл ажиллагаа гүйцэтгэхэд манай байгууллагаас татгалзах зүйлгүй болно.

Палеонтологийн үлдвэр илрээгүй ч цаашид байгаль орчинд нөлөөлөх ажил үйлчилгээ явуулах, өрөмдлөгийн ажил гүйцэтгэх, хөрс хуулалт хийх, ашигт малтмал олборлох зэрэг үйл ажиллагаа гүйцэтгэх үед эртний амьтан ургамлын үлдвэр агуулагч хурдас чулуулаг илрэх магадлалтайг анхаарч ажиллахыг зөвлөж байна.

Хэрэв уурхай хөгжүүлэлтийн үед палеонтологийн үлдвэр илэрсэн тохиолдолд манай хүрээлэнд даруй хандаж палеонтологийн авран хамгаалах ажлыг цаг алдалгүй зохион байгуулах шаардлагатайг анхаарна уу.

ЗАХИРАЛ

З.БАДАМХАТАН

ХӨРС СУДЛАЛЫН
ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Дугаар: 25/741

ИНЖЕНЕР ГЕОДЕЗИ ХХК
Утас/Факс 77278899, 77288899
E-mail: soil_lab@geo-mongol.mn

Дээж авсан огноо: 2025 он 05 сарын 19

Шинжилгээ хийсэн огноо: 2025 он 05 сарын 21-23

Дээж авсан газрын нэр: Дундговь аймаг, Баянжаргалан сумын нутагт орших

“Болоржонш” ХХК-ны “Зүүн-Аргатай” хайлуур жоншны ордыг ашиглах төсөл

Координат: 45°34'13.73^{II} 107°57'37.84^{II}

Дээж шинжлүүлсэн байгууллага, хувь хүн: “Очир Үндэс” ХХК

Харилцах утас: 99275568

Хөрсний химийн зайдлан шинжилгээний дүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	pH	Давс, %	ЦЦУ, dbm	Ягсаар, %	NO ₃ мг/100г	CaCO ₃ %	Шингээгдсэн суурьд мг-жм/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
										Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
0	1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12	13	14
1	25/4171	Хөрс-4 (Хангдлын овоолго)	-	9.07	0.03	0.078	0.80	0.47	0.16	13.6	3.7	2.0	35

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Механик ширхэгүүд %, ширхэгийн хэмжээ, мм						
				1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
1	25/4171	Хөрс-4 (Хангдлын овоолго)	-	30.2	47.1	6.1	3.2	7.8	5.6	16.6

Хөрсний хууд металл

№	Лаб №	Дээжний нэр	Гүн, см	Хууд металл мг/кг					
				Ni /Никель/	Cd /Кадмийн/	Pb /Хар тугалга/	Cu /Эс/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/
1	25/4171	Хөрс-4 (Хангдлын овоолго)	-	13.69	ND	17.41	11.74	119.54	17.81
Хүлгэх агууламж /MNS 5850:2019/				150,0	3,0	100,0	100,0	300,0	150,0
Хөргөй агууламж /MNS 5850:2019/				1000,0	10,0	500,0	500,0	600,0	400,0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2019/				1800,0	20,0	1200,0	1000,0	1000,0	1500,0
Элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарт				/MNS 5850:2019/					

*ND-not detect

Жич: Эхлэху шинжилгээний хариу нь тухайн үзлийн дээжэнд хамаарах ба хуульчлан хэрэглэхийг хориглоно.

Шинжилгээ хийсэн арга стандарт:

(MNS 3310:1991, MNS ISO 10390:2001, MNS 6824:2020, MNS ISO 11466:2007)

Лабораторийн эрхлэгч:

Л. Цагаандархи /MS.c/

Зайдлан шинжээч:

О. Дагвийжамал /MS.c/

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgov.gov.mn

Сорьцын дугаар:w/14
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 2 литр
Сорьцын төрөл: Усны шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.04.30
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.05.01
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.05.05
Хэвлэсэн огноо: 2025.05.26
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг Болоржонш ХХК /Уурхайн ус/	MNS 900:2018 Хүлцэх агууламж мг/л
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	Ж/Б мг/л	0.6	
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	0.2	
Кальцийн ион /MNS ISO 1097:1970/	Ca ²⁺ мг/л	68.8	100
Магний ион /MNS ISO 1097:1970/	Mg ²⁺ мг/л	27.5	30
Аммоний ион /CA3 1:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	илр	1.5
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.05	0.3
Хлорийн ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	35.0	350
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	129.2	500
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	0.010	1.0
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	0.222	50
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.018	3.5
Фтор /MNS 6272:2011/	F ⁻ мг/л	1.26	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-экв/л	5.7	7
Натри Кали	Na+K мг/л	26.6	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC µS/cm ²	667	
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ мг/л	187.9	
Эрдэсжилт MNS ISO 1097:1970	мг/л	475.1	
Орчин MNS ISO 10523:2001	pH	7.4	

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**УС ЦАГ УУР ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар:w/16
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 2 литр
Сорьцын төрөл: Усны шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.04.30
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.05.01
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.05.05
Хэвлэсэн огноо: 2025.05.26
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг	
		Болоржонш ХХК ХХК Цэвэршүүлсэн ус /	MNS 900:2018 Хүлцэх агууламж мг/л
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	Ж/Б мг/л	1.2	
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	0.2	
Кальцийн ион /MNS ISO 1097:1970/	Ca ²⁺ мг/л	2.3	100
Магний ион /MNS ISO 1097:1970/	Mg ²⁺ мг/л	3.3	30
Аммоний ион /CAЗ 1:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	илр	1.5
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.03	0.3
Хлорийн ион /MNS 4424:2005/	Cl мг/л	10.1	350
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	10.0	500
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	0.001	1.0
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	0.303	50
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.014	3.5
Фтор /MNS 6272:2011/	F мг/л	0.17	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-экв/л	0.39	7
Натри Кали	Na+K мг/л	7.1	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC μS/cm ³	68.2	
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ мг/л	11.0	
Эрдэсжилт MNS ISO 1097:1970	мг/л	43.9	
Орчин MNS ISO 10523:2001	pH	6.16	

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: S/06, S/07, S/08, S/09, S/10, S/11, S/12, S/13
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 0.5 кг
Сорьцын төрөл: Хөрсний агрохимийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.04.30
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.05.01
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.05.05
Хэвлэсэн огноо: 2025.05.26
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилгээний аргын стандарт		/Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд/ MNS 3310:1991					
Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цэг	pH	Ялзмаг %	NO ₃ мг/кг	NH ₄ мг/кг	SO ₄ мг/кг	P ₂ O ₅ мг/кг
S/06	Ажилчдын байр /уурхай/	8.0	0.23	8.3	5.1	177.7	27.6
S/07	Карьер орчим /уурхай/	7.9	0.56	6.8	33.8	88.2	43.9
S/08	Технологийн зам /уурхай/	8.0	0.55	7.7	25.7	115.3	19.8
S/09	Ажилчдын байр /үйлдвэр/	7.9	0.27	5.7	22.8	114.0	20.2
S/10	Хогийн цэг /үйлдвэр/	7.7	0.33	43.9	31.6	1979.0	26.5
S/11	Технологийн зам /үйлдвэр/	7.7	0.30	43.8	16.9	1175.0	20.5
S/12	Үйлвэр	7.7	0.44	4.6	19.8	208.9	28.7
S/13	Нөлөөллийн бүс /үйлдвэр/	8.9	0.60	1.4	31.6	198.1	27.6

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: S/06, S/07, S/08, S/09, S/10, S/11, S/12, S/13
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 0.5 кг
Сорьцын төрөл: Хөрсний агрохимийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.04.30
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.05.01
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.05.05
Хэвлэсэн огноо: 2025.05.26
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилгээний аргын стандарт		/Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд/ MNS 3310;1991					
Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цэг	pH	Ялзмаг %	NO ₃ мг/кг	NH ₄ мг/кг	SO ₄ мг/кг	P ₂ O ₅ мг/кг
S/06	Ажилчдын байр /уурхай/	8.0	0.23	8.3	5.1	177.7	27.6
S/07	Карьер орчим /уурхай/	7.9	0.56	6.8	33.8	88.2	43.9
S/08	Технологийн зам /уурхай/	8.0	0.55	7.7	25.7	115.3	19.8
S/09	Ажилчдын байр /үйлдвэр/	7.9	0.27	5.7	22.8	114.0	20.2
S/10	Хогийн цэг /үйлдвэр/	7.7	0.33	43.9	31.6	1979.0	26.5
S/11	Технологийн зам /үйлдвэр/	7.7	0.30	43.8	16.9	1175.0	20.5
S/12	Үйлвэр	7.7	0.44	4.6	19.8	208.9	28.7
S/13	Нөлөөллийн бүс /үйлдвэр/	6.9	0.60	1.4	31.6	198.1	27.6

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 8819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: T/14, T/15, T/16, T/17, T/18, T/19, T/20, T/21, T/22
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: БОЛОР ЖОНШ ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 9
Сорьцын төрөл: Нийт тоос /20 минутын дундаж/
Сорьц авсан огноо: 2025.04.30
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.05.01
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.05.02
Хэвлэсэн огноо: 2025.05.19
Хуудасны тоо: 1/1

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Сорьц авсан цэг	Нийт тоос мг/м ³
T/14	Ажилчдын байр орчим (уурхай)	0.054
T/15	Карьер орчим (уурхай)	0.029
T/16	Технологийн зам (уурхай)	0.035
T/17	Ажилчдын байр орчим (үйлдвэр)	0.086
T/18	Хогийн цэг орчим (үйлдвэр)	0.066
T/19	Бутлуур орчим (үйлдвэр)	0.129
T/20	Технологийн зам (үйлдвэр)	0.030
T/21	Үйлдвэр орчим (үйлдвэр)	0.120
T/22	Нөлөөллийн бүс (үйлдвэр)	0.069
MNS 4585:2016 Хүлцэх хэм хэмжээ		0.500мг/м³

БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын үндсэн зөвхөн шинжилгээний сорьцонд үндэслэн

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaquiur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар: A/14, A/15, A/16, A/17, A/18, A/19, A/20, A/21, A/22

Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: БОЛОР ЖОНШ ХХК

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа

Сорьцын тоо, хэмжээ: 9

Сорьцын төрөл: Агаарын чанарын шинжилгээ

Сорьц авсан огноо: 2025.04.30

Лабораторид хүлээж авсан : 2025.05.01

Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.05.02

Хэвлэсэн огноо: 2025.05.19

Хуудасны тоо: 1/1

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Сорьц авсан цэг	SO ₂ мг/м ³	NO ₂ мг/м ³
A/14	Ажилчдын байр орчим (уурхай)	0.018	0.026
A/15	Карьер орчим (уурхай)	0.027	0.037
A/16	Технологийн зам (уурхай)	0.019	0.020
A/17	Ажилчдын байр орчим (үйлдвэр)	0.014	0.026
A/18	Хогийн цэг орчим (үйлдвэр)	0.016	0.035
A/19	Бутлуур орчим (үйлдвэр)	0.018	0.040
A/20	Технологийн зам (үйлдвэр)	0.013	0.022
A/21	Үйлдвэр орчим (үйлдвэр)	0.023	0.044
A/22	Нөлөөллийн бүс (үйлдвэр)	0.020	0.031
Шинжилгээний аргын стандарт		MNS 0017-2-5-12:2021	MNS 0017-2-5-11:2021
MNS 4585:2016 Хүлцэх хэм хэмжээ		0.450мг/м³	0.20 мг/м³

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaгуur@dundgovl.gov.mn

Сорьцын дугаар: А/79, А/80, А/81, А/82, А/83, А/84, А/85, А/86,
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: БОЛОР ЖОНШ ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 8
Сорьцын төрөл: Агаарын чанарын шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.09.08
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.09.08
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.09.09
Хэвлэсэн огноо: 2025.09.30
Хуудасны тоо: 1/1

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Сорьц авсан цэг	SO ₂ мг/м ³	NO ₂ мг/м ³
А/79	Ажилчдын байр орчим (үйлдвэр)	0.014	0.030
А/80	Хогийн цэг орчим (үйлдвэр)	0.014	0.037
А/81	Үйлдвэр орчим	0.015	0.041
А/82	Нөлөөллийн бүс (үйлдвэр)	0.010	0.025
А/83	Технологийн зам (үйлдвэр)	0.013	0.027
А/84	Ажилчдын байр орчим (уурхай)	0.011	0.039
А/85	Технологийн зам (уурхай)	0.014	0.034
А/86	Карьер орчим (уурхай)	0.017	0.030
Шинжилгээний аргын стандарт		MNS 0017-2-5-12:2021	MNS 0017-2-5-11:2021
MNS 4585:2016 Хүлцэх хэм хэмжээ		0.450мг/м³	0.20 мг/м³

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaгуур@dundgov.gov.mn

Сорьцын дугаар: Т/79, Т/80, Т/81, Т/82, Т/83, Т/84, Т/85, Т/86,
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: БОЛОР ЖОНШ ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛ-ийн техникч М.Баярмаа
Сорьцын тоо, хэмжээ: 8
Сорьцын төрөл: Нийт тоос /20 минутын дундаж/
Сорьц авсан огноо: 2025.09.08
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.09.08
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.09.09
Хэвлэсэн огноо: 2025.09.30
Хуудасны тоо: 1/1

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

№	Сорьц авсан цэг	Нийт тоос мг/м ³
Т/79	Ажилчдын байр орчим (үйлдвэр)	0.049
Т/80	Хогийн цэг орчим (үйлдвэр)	0.051
Т/81	Үйлдвэр орчим	0.057
Т/82	Нөлөөллийн бүс (үйлдвэр)	0.027
Т/83	Технологийн зам (үйлдвэр)	0.058
Т/84	Ажилчдын байр орчим (уурхай)	0.028
Т/85	Технологийн зам (уурхай)	0.045
Т/86	Карьер орчим (уурхай)	0.047
MNS 4585:2016 Хүлцэх хэм хэмжээ		0.500мг/м³

БАТАЛГААЖУУЛСАН:
УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

**УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ**

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgov.gov.mn

Сорьцын дугаар: S/67, S/68, S/69, S/70, S/71, S/72, S/73, S/74
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 8, 0.5 кг
Сорьцын төрөл: Хөрсний агрохимийн шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.09.08
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.09.08
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.09.09
Хэвлэсэн огноо: 2025.09.30
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Шинжилгээний аргын стандарт		/Хөрсний чанарын үзүүлэлтүүд/ MNS 3310:1991					
Сорьцын дугаар	Сорьц авсан цэг	pH	Ялзмаг %	NO ₃ мг/кг	NH ₄ мг/кг	SO ₄ мг/кг	P ₂ O ₅ мг/кг
S/67	Ажилчдын байр /үйлдвэр/	8.0	0.33	6.76	17.6	112.6	26.20
S/68	Хогийн цэг /үйлдвэр/	7.7	0.18	19.4	33.1	777.3	26.33
S/69	Үйлдвэр	7.8	0.58	6.5	24.3	141.1	28.78
S/70	Нөлөөллийн бүс /үйлдвэр/	6.9	0.68	4.7	35.3	61.05	25.67
S/71	Технологийн зам /үйлдвэр/	7.7	0.38	24.8	39.7	592.8	20.99
S/72	Ажилчдын байр /уурхай/	8.1	0.17	11.7	9.5	77.3	30.36
S/73	Технологийн зам /уурхай/	7.9	0.10	47.3	25.7	145.2	14.98
S/74	Карьер орчим /уурхай/	7.9	0.22	6.63	33.1	104.5	27.32

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар:w/39
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 2 литр
Сорьцын төрөл: Усны шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.09.08
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.09.08
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.09.22
Хэвлэсэн огноо: 2025.09.30
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг /Уурхайн ундны ус/	MNS 900:2018 Хүлцэх агууламж мг/л
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	ЖБ мг/л	2.4	
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	1.0	
Кальцийн ион /MNS ISO 1097:1970/	Ca ²⁺ мг/л	64.7	100
Магний ион /MNS ISO 1097:1970/	Mg ²⁺ мг/л	30.0	30
Аммоний ион /CA3 1:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	илр	1.5
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.12	0.3
Хлорийн ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	49.6	350
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	118.1	500
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	0.009	1.0
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	0.34	50
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.018	3.5
Фтор /MNS 6272:2011/	F мг/л	1.32	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-экв/л	5.70	7
Натри Кали	Na+K мг/л	41.4	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC μS/cm ³	789	
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ ⁻ мг/л	213.6	
Эрдэсжилт MNS ISO 1097:1970	мг/л	517.5	
Орчин MNS ISO 10523:2001	pH	7.84	

Тайлбар: илр-илрээгүй

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар:w/38
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 2 литр
Сорьцын төрөл: Усны шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.09.08
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.09.08
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.09.22
Хэвлэсэн огноо: 2025.09.30
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг	
		Үйлдвэрийн ундны ус/	MNS 900:2018 Хүлцэх агууламж мг/л
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	Ж/Б мг/л	3.2	
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	0.8	
Кальцийн ион /MNS ISO 1097:1970/	Ca ²⁺ мг/л	76.2	100
Магний ион /MNS ISO 1097:1970/	Mg ²⁺ мг/л	110.9	30
Аммоний ион /CAЗ 1:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	0.07	1.5
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.13	0.3
Хлорийн ион /MNS 4424:2005/	Cl ⁻ мг/л	354.5	350
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	421.5	500
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	0.008	1.0
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	3.12	50
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	0.004	3.5
Фтор /MNS 6272:2011/	F ⁻ мг/л	2.16	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-экв/л	12.92	7
Натри Кали	Na+K мг/л	286.4	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC µS/cm ³	1975	
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ ⁻ мг/л	341.7	
Эрдэсжилт MNS ISO 1097:1970	мг/л	1591.2	
Орчин MNS ISO 10523:2001	pH	7.73	

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/
ХЯНАСАН.

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/
ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ЛАБОРАТОРИ

Дундговь аймаг Сайнцагаан сум 7-р баг бага тойруу 2-200
Утас/Факс: 70592350, 88819335
E-mail хаяг tsaguur@dundgovi.gov.mn

Сорьцын дугаар:w/37
Сорьц авсан газрын нэр, хаяг, утас: Болоржонш ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: БОШЛабораторийн инженер Э.Буяндэлгэр
Сорьцын тоо, хэмжээ: 2 литр
Сорьцын төрөл: Усны шинжилгээ
Сорьц авсан огноо: 2025.09.08
Лабораторид хүлээж авсан : 2025.09.08
Шинжилгээ эхэлсэн огноо: 2025.09.22
Хэвлэсэн огноо: 2025.09.30
Хуудасны тоо: 1/1
Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээчийн код: 01

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Тодорхойлсон үзүүлэлт Шинжилгээний арга стандарт		Сорьц авсан цэг /Цэвэршүүлсэн ус /	MNS 900:2018 Хүлцэх агууламж мг/л
Жинлэгдэх бодис /MNS 6836:2020/	Ж/Б мг/л	0.8	
Перманганатын исэлдэх чанар /MNS 6833:2020/	Пич мг/л	0.5	
Кальцийн ион /MNS ISO 1097:1970/	Ca ²⁺ мг/л	1.5	100
Магний ион /MNS ISO 1097:1970/	Mg ²⁺ мг/л	6.0	30
Аммоний ион /CA3 1:2020/	NH ₄ ⁺ мг/л	0.02	1.5
Нийт төмөр /MNS 4430:2005/	Fe мг/л	0.06	0.3
Хлорийн ион /MNS 4424:2005/	Cl мг/л	19.8	350
Сульфатын ион /MNS 6271:2011/	SO ₄ ²⁻ мг/л	11.7	500
Нитритийн ион /MNS 6779:2019/	NO ₂ мг/л	илр	1.0
Нитратын ион /MNS 6834:2020/	NO ₃ мг/л	0.80	50
Фосфатын ион /MNS ISO 6878:2001/	PO ₄ ³⁻ мг/л	илр	3.5
Фтор /MNS 6272:2011/	F мг/л	0.10	
Хатуулаг / MNS ISO 1097:1970/	Хатуулаг мг-экв/л	0.57	7
Натри Кали	Na+K мг/л	14.9	
Цахилгаан дамжуулах чанар /MNS ISO 7888:1999/	EC µS/cm ³	104	
Гидрокарбонат MNS 6832:2020	HCO ₃ ⁻ мг/л	22.0	
Эрдэсжилт MNS ISO 1097:1970	мг/л	75.9	
Орчин MNS ISO 10523:2001	pH	6.72	

Тайлбар: илр-илрээгүй

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

УС, ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВИЙН
ДАРГА /Э.АЗЖАРГАЛ/

ХЯНАСАН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ЭРХЛЭГЧ: /Б.ЯНЖМАА/

ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙСЭН:

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИЙН
ИНЖЕНЕР: /Э.БУЯНДЭЛГЭР/

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.

Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хамаарна.